

PASCAL SMET
Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel

BELEIDSNOTA
BRUSSEL
2009-2014

SAMEN TOEKOMST MAKEN

*werken aan een sterke betrokkenheid in Brussel,
een positieve band met Brussel,
en een gemeenschappelijk toekomstproject voor Brussel*

Inhoudstafel

Inhoudstafel.....	1
Lijst met afkortingen.....	2
Managementsamenvatting.....	3
I. Inleiding.....	5
II. Omgevingsanalyse.....	5
III. Strategische en operationele doelstellingen.....	8
Uitgangspunten: de 7 labels van het Vlaamse Brusselbeleid.....	8
SD 1 - Vlaanderen voor Brussel: een betrokken partner zijn in de uitdagingen waar Brussel voor staat.....	8
OD 1.1 - Het horizontale Brusselbeleid van de Vlaamse Regering coördineren.....	9
OD 1.2 - Het verticale Brusselbeleid van de Vlaamse Regering doelgericht ontwikkelen.....	10
OD 1.3 - Zorgen voor een wetenschappelijke onderbouw van het beleid.....	12
OD 1.4 - Een permanente dialoog met het middenveld organiseren.....	12
OD 1.5 - Een sterke partner zijn bij de armoedebestrijding in Brussel.....	13
SD 2 - Brussel voor Vlaanderen: leren uit de grootstedelijke ervaring en inspelen op de internationale functie	13
SD 3 - Vlaanderen in Brussel: sterk verankerd blijven.....	13
OD 3.1 - Het Nederlandstalige netwerk in Brussel als basispartner voor het beleid beschouwen.....	13
OD 3.2 - “Wonen waar je werkt” in de praktijk omzetten.....	14
OD 3.3 - Het imago van Vlaanderen en Vlamingen in Brussel verbeteren.....	14
SD 4 - Brussel in Vlaanderen: de banden aanhalen.....	15
OD 4.1 - Brussel behouden als hoofdstad van Vlaanderen.....	15
OD 4.2 - De 11-juli-viering in Brussel positioneren en vernieuwen.....	15
OD 4.3 - Het imago van Brussel in Vlaanderen en bij Vlamingen verbeteren.....	15
SD 5 - Het Nederlands in Brussel: positief omgaan met taal.....	16
OD 5.1 - De waardering voor het Nederlands in Brussel stimuleren.....	16
OD 5.2 - Een positief taalpromotiebeleid voeren.....	17
OD 5.3 - Gratis taallessen Nederlands aanbieden.....	18
OD 5.4 - Een correcte toepassing van de taalwetgeving.....	18
SD 6 - Samenwerking in Brussel: zoveel mogelijk werken aan synergiën.....	20
OD 6.1 - Het lokale Brusselbeleid van de Vlaamse Gemeenschapscommissie als prioritaire partner.....	20
OD 6.2 - Een gemeenschappelijk Brusselbeleid via samenwerking tussen overheden mogelijk maken.....	21
SD 7 - Intercultureel Brussel: een intercultureel samenlevingsproject voor Brussel mee mogelijk maken.....	22
OD 7.1 - Diversiteit en interculturaliteit als horizontaal thema voor het beleid behandelen.....	22
OD 7.2 - Kwaliteitsvolle interculturele projecten stimuleren.....	23
Thematische werkdomeinen.....	23
SD 8 - Media, communicatie en city imaging: de actualiteit over, informatie in en het imago van Brussel kenbaar maken.....	23
OD 8.1 - Synergieën ontwikkelen tussen de Vlaams-Brusselse media.....	23
OD 8.2 - Muntpunt uitbouwen als hedendaagse verblijfsbibliotheek en hoofdstedelijk informatiecentrum... ..	24
OD 8.3 - Een efficiënte cultuurcommunicatie bewerkstelligen voor het Brusselse culturele aanbod.....	25
OD 8.4 - Selectief promotiecampagnes voeren ter ondersteuning van het Vlaams Brusselbeleid.....	25

SD 9 - Welzijn en gezondheid: een zorgaanbod verzekeren met aandacht voor Nederlandskundige voorzieningen.....	26
OD 9.1 - Zorg voor kinderen en jongeren verder uitbouwen	26
OD 9.2 - Meer aandacht hebben voor personen met een handicap.....	27
OD 9.3 - Zorg voor senioren blijven vernieuwen	27
OD 9.4 - Gezondheidsvoorzieningen structureel laten samenwerken	28
SD 10 - Onderwijs en jeugd: de slagkracht en omkadering van het onderwijs verhogen om kinderen en jongeren in de stad maximale ontplooiingskansen te geven	28
OD 10.1 - Het Brusselse luik van het GOK-decreet.....	29
OD 10.2 - Gerichte uitbreiding van het onderwijsaanbod	29
OD 10.3 - Initiatieven brede school ondersteunen	30
OD 10.4 - Mondiale, interculturele en burgerschapsvorming versterken.....	30
OD 10.5 - Brussel als studentenstad promoten.....	30
OD 10.6 - Zorgen dat kinderen en jongeren zich thuis of kind aan huis voelen in Brussel.....	31
SD 11 - Cultuur en creativiteit: de sterke troeven van de culturele sector blijven uitspelen.....	31
OD 11.1 - Samenwerking ondersteunen	31
OD 11.2 - Vernieuwende culturele en creatieve initiatieven kansen geven	31
OD 11.3 - Participatiebevorderende initiatieven ondersteunen	32
Bijlage: regelgevingsagenda	33

Lijst met afkortingen

BHAK = Brusselse Huisartsenkring
 BOT = Brussels Overleg Thuiszorg
 BRIO = Brussels Informatie-, Documentatie- en Onderzoekscenrum
 BWR = Brusselse Welzijns- en Gezondheidsraad
 COCOF = Commission communautaire française
 GGC = Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie
 GOK = Gelijke Onderwijskansen
 HOB = Hoofdstedelijke Openbare Bibliotheek
 HUB = Hogeschool-Universiteit Brussel
 KVS = Koninklijke Vlaamse Schouwburg
 LOGO = Lokaal Gezondheidsoverleg Brussel
 NAVO = Noord-Atlantische Verdragsorganisatie
 NT2 = Nederlands als tweede taal
 OPB = Onthaal en Promotie Brussel
 PMB = Pro Medicis Brussel
 QLB = Quartier Latin Brussel
 RIA = reguleringsimpactanalyse
 VDAB = Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling
 VGC = Vlaamse Gemeenschapscommissie
 VLOPHOB = Vlaams Overlegplatform Hoger Onderwijs Brussel
 VUB = Vrije Universiteit Brussel
 W&K = Hogeschool voor Wetenschap en Kunst

Managementsamenvatting

MEER SAMENWERKING, GROTERE BETROKKENHEID

In Brussel maken we samen toekomst. Dat kan alleen als Vlaanderen zich betrokken voelt bij de uitdagingen waar Brussel voor staat en Brusselaars zoveel mogelijk betrokken worden bij het toekomstproject 2020 van Vlaanderen. Dan neemt de Vlaamse overheid een geëngageerde rol op in een gemeenschappelijk toekomstproject voor Brussel en zorgen we voor een positieve band tussen Vlaanderen en Brussel.

EEN GECOORDINEERD VLAAMS BELEID VOOR BRUSSEL

Als de Vlaamse regering beleid ontwikkelt stelt ze zich telkens de vraag welke implicaties dit heeft op het Brusselse terrein (de Brusseltoets) en reserveert ze daarvoor middelen berekend op 30% van de Brusselse bevolking (de Brusselnorm).

Bovenop het reguliere beleid van de Vlaamse vakministers geef ik als Vlaams minister voor Brussel nog aanvullende en specifieke impulsen in domeinen als welzijn, gezondheid, onderwijs, jeugd, cultuur, media, communicatie, city marketing en taalbeleid (via convenanten, via project- en impulssubsidies en via het Vlaams Brusselfonds).

Als voogdijminister streef ik naar een betere rol- en bevoegdheidsverdeling tussen de Vlaamse overheid en de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Er wordt daarom een kerntakendebat opgezet en een ambtelijke “Task Force Brussel” opgericht.

DE 7 LABELS VAN HET VLAAMSE BRUSSELBELEID

Zeven uitgangspunten zijn als een rode draad aanwezig in mijn Brusselbeleid. Organisaties, projecten en initiatieven die vanuit het Vlaamse Brusselbeleid worden opgezet of ondersteund dragen expliciet of impliciet in hun werking meerdere van deze labels.

De eerste vraag is wat **Vlaanderen voor Brussel** kan betekenen bij het uitoefenen van haar gemeenschapsbevoegdheden, en dit in een sterke dialoog met het middenveld. Maar eveneens stelt zich de vraag welke rol **Brussel voor Vlaanderen** kan spelen. Vlaanderen kan leren uit de grootstedelijke ervaring en inspelen op de internationale functie van Brussel.

Tegelijk wil **Vlaanderen in Brussel** sterk verankerd blijven. Want Vlamingen moeten zich ook thuis kunnen voelen en welkom zijn in hun hoofdstad. Ik wil dan ook het imago van Vlaanderen in Brussel verbeteren, en ook in de omgekeerde richting, samen met een heel aantal Brusselaars en Brusselliefhebbers een ambassadeur worden van **Brussel in Vlaanderen**. In beide richtingen doen we dit door in te zetten op goede, herkenbare projecten, en minder op campagnes of slogans.

Ik zorg er ook voor dat het **Nederlands in Brussel** merkbaar aanwezig is, als een waardevol onderdeel van een meertalige, internationale stad die openstaat voor nieuwkomers en internationale gasten. Beleidsmatig vertaalt zich dat in een positief taalpromotiebeleid, gratis taallessen Nederlands en het bepleiten van een correcte naleving van de taalwetgeving.

Samenwerking in Brussel is de sleutel voor de toekomst. In een stad waar meerdere culturen samenleven en verschillende overheden (gedeelde) bevoegdheden uitoefenen zijn overleg en samenspraak noodzakelijk. Ik wil dit o.a. realiseren door de opmaak van gezamenlijk jeugdbeleidsplan van de Vlaamse en de Franse Gemeenschap op maat van de Brusselse kinderen en jongeren.

Echt samenwerken betekent ook echt werk maken van een **intercultureel Brussel**. Een kosmopolitische grootstad als Brussel is een laboratorium van het samenleven. Het komt er op aan de voordelen ervan te stimuleren en de nadelen te verminderen.

EN VERDER...

De uitbouw van **Muntpunt** als hedendaagse verblijfsbibliotheek en meertalig informatiecentrum zorgt voor een landmark van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel. Ik koppel dit ook aan een streven naar meer synergie tussen de Vlaams-Brusselse media en een geïntegreerde cultuurcommunicatie in Brussel.

Op vlak van **welzijn en gezondheid** wil ik een zorgaanbod verzekeren met aandacht voor Nederlandkundige voorzieningen: de zorg voor kinderen en jongeren verder, de zorg voor senioren blijven vernieuwen en meer aandacht hebben voor personen met een handicap. De oprichting van het **Huis voor Gezondheid** zorgt voor een structurele samenwerking tussen Nederlandstalige gezondheidsinitiatieven in Brussel.

Op vlak van **onderwijs** wil ik de slagkracht en omkadering verhogen: meer inzetten op brede school, een gerichte uitbreiding van het onderwijsaanbod, een evaluatie van het Brusselse luik van het GOK-decreet en Brussel als studentenstad promoten.

Ik wil er mee voor zorgen dat **kinderen en jongeren** zich thuis of kind aan huis voelen in Brussel. Tegelijk verwacht ik dat kinderen en jongeren in deze stad “burger” leren zijn, met een open en respectvolle houding tegenover mensen uit andere culturen.

De sterke troeven van de Brusselse **culturele sector** wil ik blijven uitspelen, door samenwerking te ondersteunen en vernieuwende culturele, creatieve en participatiebevorderende initiatieven kansen te geven.

Met deze “Beleidsnota Brussel 2009-2014” wordt het beleid van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel geactualiseerd op maat van een snel veranderende stedelijke samenleving.

I. Inleiding

Het globale Vlaamse beleid voor Brussel is inclusief en geïntegreerd. Het situeert zich binnen alle beleidsdomeinen die betrekking hebben op gemeenschapsaangelegenheden en persoonsgebonden materies. In 1990 - een jaar na de oprichting van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest - besliste de Vlaamse Regering binnen het ministerie een “dienst administratieve coördinatie Brussel” op te richten met bijhorende financiële middelen en werd zodoende de ministeriële bevoegdheid “Brusselse Aangelegenheden” gecreëerd.

Het reguliere gemeenschapsbeleid van de Vlaamse Regering wordt daardoor voor wat Brussel betreft, aanzienlijk versterkt. In de voorliggende beleidsnota behandel ik hoofdzakelijk het specifieke Brusselbeleid van de Vlaamse Regering, zo nodig met linken naar het reguliere beleid. Dit “aanvullende” Brusselbeleid geeft bijkomende stimulansen in domeinen als het onderwijs, jeugd, welzijn, gezondheid, cultuur, media en taalbeleid.

Zoals bepaald in het Regeerakkoord wil de Vlaamse Regering Brusselaars maximale kansen bieden om deel te kunnen nemen aan haar toekomstproject. Daarom wil de Vlaamse Regering haar band met haar hoofdstad Brussel verder versterken. Zij wil haar bevoegdheden maximaal uitoefenen in Brussel en een belangrijke beleidspartner zijn in en voor Brussel. De Vlaamse Regering beschouwt de Brusselse Vlamingen en al wie een geëngageerde keuze maakt voor haar instellingen en/of dienstverlening in Brussel, als volwaardig deel uitmakend van de Vlaamse Gemeenschap.

Samenwerking en betrokkenheid zijn twee onderliggende begrippen in deze beleidsnota. De Vlaamse Gemeenschap stelt zich binnen het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad op als een positieve partner voor wat betreft de gemeenschapsmateries. Daarnaast stelt het Vlaams Gewest zich op het vlak van de gewestmateries op als een positieve partner in verhouding met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Op het vlak van gewestoverschrijdende materies als mobiliteit, ruimtelijke ordening en werk kan een doorgedreven partnerschap tot een winwinsituatie leiden, waar beide gewesten de vruchten van plukken. Vanuit mijn coördinatiebevoegdheid voor Brussel-Hoofdstad zal ik participeren aan het overleg dat daaromtrent door de Minister-President wordt op gang getrokken en gecoördineerd

De Vlaamse Gemeenschap wil sterk verankerd blijven in Brussel. De Vlaamse aanwezigheid in Brussel moet zich bovenal realiseren als een grote betrokkenheid in de uitdagingen waar Brussel voor staat. Tegelijk moeten Vlamingen zich ook thuis kunnen voelen en welkom zijn in hun hoofdstad. Brussel is omwille van haar Europese en internationale rol ook een belangrijke troef voor Vlaanderen. Brussel is een laboratorium van samenleven. En een multiculturele stad die op zoek is naar een gemeenschappelijk en intercultureel toekomstproject. Kortom, op de sleutel voor de toekomst van Brussel staat in hoofdletters ‘samenwerking’ gegraveerd.

II. Omgevingsanalyse

Brussel is een stad met meerdere culturen. De “lingua franca” van Brussel is het Frans, maar toch kan Brussel niet beschouwd worden als een stad van Franstaligen. Slechts de helft van de Brusselaars beschouwt zichzelf als Franstalig. Liefst 41% van de gezinnen is taalgemengd. De helft van de Brusselse bevolking is van vreemde afkomst en tegen 2015 zou dit zelfs stijgen tot 60%. In de rest van het land is dat gemiddeld 5%. Er zijn 45 nationaliteiten in Brussel die vertegenwoordigd zijn door meer dan 1.000 inwoners. En er worden meer dan 180 verschillende talen gesproken. Brussel ontvangt dagelijks 235.000 pendelaars uit Vlaanderen. Ook is er een instroom van jonge Vlamingen die zich na hun studies in Brussel vestigen.

De Brusselse geschiedenis en de wijze waarop die geschiedenis in haar instellingen werd vertaald is erg verschillend van andere grootsteden. De opeenvolgende staatshervormingen resulteerden in een institutionele complexiteit: maar liefst zes verschillende normerende en uitvoerende organen oefenen

in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest eigen bevoegdheden uit. Behalve door de 19 gemeenten, worden de gemeenschapsgebonden materies er bijvoorbeeld behartigd door twee Gemeenschappen (de Vlaamse en de Franse Gemeenschap) en drie Gemeenschapscommissies (de Vlaamse, de Franse en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie). Een andere specificiteit van Brussel is de afwezigheid van een gemeenschappelijk of geïntegreerd beleid inzake onderwijs, cultuur, jeugd en sport. Elke Brusselaar kan kiezen voor een school, bibliotheek, kinderkribbe of sportclub erkend door de Vlaamse of door de Franse Gemeenschap. Het meertalige karakter van de bevolking, het hoge aantal taalgemengde gezinnen en het feit dat steeds meer Brusselaars gebruik maken van de dienstverlening van beide institutionele Gemeenschappen, heeft tot gevolg dat het steeds moeilijker is om een persoon uitsluitend aan één Gemeenschap te linken.

Brussel kent een demografische groei. De afgelopen tien jaar is het aantal Brusselaars gestegen met ongeveer 89.000 tot 1.048.000 inwoners, zonder daarin de tienduizenden niet-geregistreerden mee te rekenen, zoals bijvoorbeeld asielzoekers of tijdelijke inwoners (studenten, stagiairs,...). Het Planbureau raamt tegen 2020 een aangroei met 150.000 nieuwe inwoners, de zogenoemde “city boom”. Maar tegelijkertijd verlaten nog steeds goed opgeleide en goed verdienende bewoners de stad en verliest het oude stadscentrum meer en meer centrumfuncties aan het hinterland. 50.000 - voornamelijk Franstalige - Brusselaars ontvluchtten de voorbije jaren de stad en gingen net over de gewestgrens in de Rand wonen. Die eerste gordel rond de stad werd daardoor een stukje armer. Een aantal Nederlandstaligen uit gemeenten uit die eerste gordel verhuisden op hun beurt dan weer naar gemeenten een eindje verder. De tweede gordel rond Brussel, zoals het Pajottenland, zag daardoor het gemiddelde inkomen in haar gemeenten stijgen, wat een belangrijk element is in het kader van de samenwerking Vlaanderen-Brussel. Er is dan ook sprake van een sociale druk op Brussel en de Vlaamse Rand.

Daarnaast is Brussel een erg internationale stad en dat zowel door haar centrale ligging als door haar statuut van zetel van de Europese en andere internationale instellingen. Brussel vormt geografisch een centrale “hub” tussen Parijs, Londen, Amsterdam en Berlijn, die allen op minder dan drie uur reistijd van Brussel gelegen zijn. De Europese en internationale instellingen, waaronder de NAVO, stellen in Brussel ongeveer 45.000 personen te werk en zorgen zo voor 13 à 14% van de werkgelegenheid. Bovendien genereren ze parallelle activiteiten voor nog eens 20 à 25.000 lobbyisten, diplomaten, journalisten en andere internationale werkers. In de rangschikking van wereldsteden is Brussel opgeklimmen tot een “Beta World City”, zoals Madrid, San Francisco, Mexico City, Moskou en Seoul.

Bovendien is Brussel economisch stevig verankerd in de Vlaamse economische ruit met Antwerpen, Gent en Leuven.

De rijkdom en het internationale imago van de Brusselse regio staan in schril contrast met de armoede onder de Brusselse bevolking. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest levert 20% van de Belgische toegevoegde waarde, maar toch is de Brusselse bevolking de armste van het land. 28% van de bevolking leeft onder de armoedegrens (d.i. 822 euro per maand), tegenover 8% in Wallonië en 6% in Vlaanderen. Op het vlak van de werkloosheid behoort Brussel tot de twaalf slechtst scorende EU-regio's van ruim tweehonderd. Eén derde van de Brusselse borelingen wordt geboren in een gezin zonder inkomen uit arbeid. De helft van de jonge werkloze Brusselaars heeft maximum een diploma lager secundair onderwijs. Redenen voor deze vreemde paradox zijn de scheefftrekking tussen vraag en aanbod op de Brusselse arbeidsmarkt, het gebrek aan taalkennis van de Brusselse beroepsbevolking, de zwakke prestaties van het Franstalig onderwijs, een weinig doeltreffende activeringspolitiek door de Brusselse Dienst voor Arbeidsbemiddeling (ACTIRIS) en de aantrek van de stad op sociaal zwakke bevolkingsgroepen. De Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest zijn niet bevoegd voor tewerkstelling en arbeidsbemiddeling in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest. De bevoegdheid van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling (VDAB) beperkt zich tot de Nederlandstalige beroepsopleidingen (gemeenschapsbevoegdheid). Vermits deze bevoegdheid betrekking heeft op het arbeidsmarktbeleid en de gewestbevoegdheid inzake tewerkstelling en arbeidsbemiddeling

gewestoverschrijdende implicaties heeft, is het nodig dat de Vlaamse overheid rekening houdt met de situatie in Brussel.

Ook het inburgeringsbeleid in Brussel verschilt grondig van dat in het Vlaamse Gewest. Ten gevolge van de bevoegdheidsrechtelijke beperkingen zijn er in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad geen verplichte inburgeraars. Toch levert Vlaanderen belangrijke inspanningen inzake inburgering via informatie, screening en oriëntatie van anderstalige Brusselaars die kiezen om Nederlands te leren.

Elk jaar zien de Nederlandstalige scholen in Brussel hun leerlingenaantallen stijgen. In dertig jaar tijd is het aantal kleuters verdubbeld en het aantal lagereschoolleerlingen met de helft toegenomen. Omdat ze kwaliteitsonderwijs bieden, meer discipline verzekeren, maar ook omdat bij heel wat Brusselse ouders het besef is gegroeid dat een stevige kennis van het Frans én het Nederlands een belangrijke troef vormt voor hun kinderen. Dat succes heeft een schaduwzijde. Het aantal Nederlandstaligen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel is danig gedaald. Minder dan tien procent van de kleuters komt uit een gezin waar beide ouders Nederlandstalig zijn. Het Nederlandstalig onderwijs in Brussel heeft zijn grenzen bereikt.

Brussel is de grootste cultuurpool van het land, zowel wat betreft het aanbod als wat betreft het aantal kunstenaars dat er werkt en verblijft. Invloedrijke cultuurhuizen zoals de KVS, de Ancienne Belgique en het Kaaitheater zijn vlaggenscheppen en dragen in grote mate bij tot een positieve uitstraling van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel. Door de sterke investeringen van de Vlaamse Overheid spelen de Nederlandstalige culturele organisaties een toonaangevende rol in het Brusselse cultuurleven en worden zij door anderstaligen als evenwaardig, dynamische en vooruitlopende partners beschouwd. De sterke troeven van de Brusselse cultuursector zijn de samenwerkingsdynamiek, de artistieke vernieuwing en de sterke verbondenheid met de stedelijke omgeving. De rol die cultuur en creativiteit kunnen spelen in wijkontwikkeling, sociale economie en toeristische uitstraling kan in vergelijking met andere buitenlandse voorbeelden nog meer worden uitgespeeld.

Ook op het vlak van welzijn en gezondheid levert de Vlaamse Gemeenschap in Brussel grote inspanningen. Er zijn initiatieven voor kinderopvang, opvoedingsondersteuning, kansarmoedebestrijding, maar ook voor senioren en mensen met een handicap. Vooral op het vlak van de woonzorgzones werd de laatste twee jaren een grote inhaaloperatie uitgevoerd. Ook op vlak van de gezondheidszorg werden initiatieven genomen om de slagkracht van de Nederlandstalige dienstverlening te verhogen. Een verdere integratie van gezondheidsinitiatieven is de logische volgende stap.

Gezien de vele sociale uitdagingen die hierboven worden geschetst zal er moeten worden gestreefd naar een structurele dialoog van de Vlaamse en de Franse Gemeenschap met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest over synergie en samenwerking. De demografische evolutie noodzaakt tot een slagkrachtig beleid voor Brussel, waarin de verschillende overheden verantwoordelijkheid opnemen. Als de overheden die in Brussel actief zijn er niet in slagen om in de komende vijf jaar de trein samen op de rails te zetten, dan ontspoord Brussel de komende 20 jaar.

III. Strategische en operationele doelstellingen

Uitgangspunten: de 7 labels van het Vlaamse Brusselbeleid

Zeven uitgangspunten zijn als een rode draad aanwezig in het Vlaamse Brusselbeleid:

- Vlaanderen voor Brussel
- Brussel voor Vlaanderen
- Vlaanderen in Brussel
- Brussel in Vlaanderen
- Nederlands in Brussel
- Samenwerking in Brussel
- Intercultureel Brussel

Organisaties, projecten en initiatieven die vanuit het Vlaamse Brusselbeleid worden ondersteund dragen expliciet of impliciet in hun werking meerdere van deze labels. De hieraan verbonden strategische doelstellingen hebben een horizontaal karakter. Ze realiseren zich eveneens binnen de verderop vermelde verticale, thematische beleidsdomeinen waarin het specifieke Vlaamse beleid in Brussel actief is (media, communicatie en city imaging; welzijn en gezondheid; onderwijs en jeugd; cultuur en creativiteit).

SD 1 - Vlaanderen voor Brussel: een betrokken partner zijn in de uitdagingen waar Brussel voor staat

Als overheid bevoegd voor de Nederlandstalige gemeenschapsaangelegenheden en persoonsgebonden materies in Brussel neemt de Vlaamse Gemeenschap haar verantwoordelijkheid op in het toekomstproject van Brussel. Vanuit o.a. het onderwijs-, cultuur-, welzijns-, toerisme- en stedenbeleid werkt Vlaanderen mee aan het aanpakken van de grote maatschappelijke en sociaal-economische uitdagingen waar de grootstad Brussel voor staat.

Het Vlaamse beleid in Brussel bestaat uit een regulier beleid (vanuit de verschillende sectorale en thematische beleidsdomeinen), een specifiek beleid (het beleidsdomein Brusselse Aangelegenheden) en een lokaal beleid (via de Vlaamse Gemeenschapscommissie). Het verticale beleid vult er dus aan op een horizontaal beleid. En een hoofdstedelijk, bovenlokaal beleid co-existeert in Brussel met een regionaal, lokaal beleid. Dit Vlaamse beleid voor Brussel realiseert zich bovendien op een grondgebeid waar nog andere overheden actief zijn (Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Franse Gemeenschap, Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, Cocof, 19 gemeenten- en OCMW-besturen).

Deze complexe situatie noodzaakt tot inspanningen om een overzichtelijk, coherent en slagkrachtig beleidsinstrumentarium te hanteren. De Vlaamse Gemeenschap zorgt hier voor door:

- een toetsing en normering in te bouwen in haar horizontale beleid,
- een overzichtelijk ondersteuningskader in haar verticale beleid,
- een kerntakendebat tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de oprichting van een “Task Force Brussel”,
- overleg, kennisuitwisseling en langetermijnplanning met andere overheden die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest actief zijn, en met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om grensoverschrijdende uitdagingen aan te pakken (vb. mobiliteit, ruimtelijke ordening en werk),
- een wetenschappelijke onderbouw van het Vlaamse Brusselbeleid.

De institutionele realiteit van Brussel is het resultaat van een jarenlange evenwichtsoefening. Contrasterende visies over de plaats van Brussel in het federale staatsverband hebben geleid tot een complex geheel van instellingen waarbinnen ook de Vlaamse Regering een actieve rol vervult. De bestaande structuren schetsen het kader waarin het beleid voor Brussel vorm krijgt. De nodige creativiteit moet hierbij aan de dag worden gelegd. De maatschappelijke uitdagingen in Brussel zijn immers te groot om zich in loopgraven te verschuilen.

Het Brusselbeleid vormt een integraal onderdeel van de politiek van de Vlaamse Regering en mag daarom niet ontsnappen aan de algemene beleidsdoelstelling om te streven naar een slagkrachtige overheid. Ook de inwoners van Brussel hebben recht op een doeltreffend en efficiënt beleid, dat op een kwaliteitsvolle en duurzame manier ten dienste staat van de concrete verwachtingen van de burgers en organisaties. In ons beleidsinstrumentarium kiezen we daarom voor maximale afstemming en sporen we win-winrelaties op.

We kiezen in ons beleidskader voor een actieve dialoog en samenwerking met het middenveld en de academische wereld. De institutionele en maatschappelijke vraagstukken staan immers niet los van elkaar. Ik wil proactief kunnen inspelen op nieuwe tendensen.

In dit luik van de beleidsnota wordt uiteengezet hoe de Vlaamse Regering invulling wil geven aan haar Brusselbeleid. Zij staat daarin niet alleen, maar kiest doelbewust voor samenwerking waar dat nodig en wenselijk is. Ik richt een uitdrukkelijke uitnodiging naar alle overheden die in Brussel het gemeenschapsbeleid vorm geven om samen na te denken hoe we het leven van de inwoners en bezoekers van Brussel aangenamer kunnen maken, elkeen vanuit zijn eigen bevoegdheden.

Als instrumentarium voor het Vlaamse Brusselbeleid zijn er vier invalshoeken die waar mogelijk complementair moeten worden benaderd:

- Het horizontale Brusselbeleid van de Vlaamse Regering
- Het verticale Brusselbeleid van de Vlaamse Regering en het Vlaams Brusselfonds
- Het lokale Brusselbeleid van de Vlaamse Gemeenschapscommissie
- Het gemeenschappelijk Brusselbeleid via samenwerking tussen overheden

Het horizontale en verticale Brusselbeleid worden onder deze strategische doelstelling 1 “Vlaanderen voor Brussel” toegelicht. Het Brusselbeleid van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en het gemeenschappelijk Brusselbeleid via samenwerking tussen overheden worden toegelicht onder de strategische doelstelling 6 “Samenwerking in Brussel” (pagina 20).

OD 1.1 - Het horizontale Brusselbeleid van de Vlaamse Regering coördineren

De Vlaamse Overheid wil een integraal beleid voor Brussel voeren dat op een kwaliteitsvolle en duurzame wijze ten dienste staat van de verwachtingen van de bevolking. Daartoe ontwikkelt zij een passend beleidsinstrumentarium.

De Vlaamse Regering is er voor alle leden van de Vlaamse Gemeenschap. Zij moet in haar beleid eveneens rekening houden met de Brusselse realiteit, als integraal, maar specifiek onderdeel van de maatschappelijke realiteit waarin zij zich beweegt. Ik wil een gangmaker zijn om mijn collega's ertoe aan te zetten in hun beleid integraal rekening te houden met Brussel. Daarvoor hanteren we twee instrumenten: de Brusselnorm en de Brusseltoets.

Brusselnorm

Met de Brusselnorm wordt gericht op een doelpubliek van ten minste 30% van de Brusselse bevolking.

Met de Brusselnorm wordt een ambitie uitgesproken. De Brusselnorm is een norm die door de Vlaamse Regering wordt gehanteerd ten aanzien van Brussel. De norm komt erop neer dat de Vlaamse Gemeenschap voor haar Brusselbeleid dertig procent van de Brusselse bevolking (ongeveer 314.000 personen) als haar doelgroep beschouwt voor lokale voorzieningen, wat ongeveer overeen komt met vijf procent van de Vlaamse bevolking. Ten minste vijf procent van de totale Vlaamse gemeenschapsuitgaven wordt voor Brussel gereserveerd. De Brusselnorm moet in de diverse beleidsdomeinen als het uitgangspunt worden genomen voor het bepalen van de doelstellingen die in Brussel worden gerealiseerd.

Brusseltoets

Veel Vlaamse regelgeving heeft rechtstreeks of onrechtstreeks een invloed op Brussel. Generieke bepalingen kunnen in Brussel tot ongewenste gevolgen leiden. De Brusseltoets houdt een *ex ante* toetsing in van alle Vlaamse decreet- en regelgeving op hun toepasbaarheid in Brussel en op het effect van de band met de rest van Vlaanderen. Het is immers in het belang van de Vlaamse Regering dat de regelgeving in Brussel de gewenste effecten bereikt. Uit onderzoek van BRIO blijkt dat er in de Vlaamse regelgeving weinig systematiek bestaat in de benadering van Brussel. Vaak wordt er gezocht naar ad-hoc-oplossingen door de inschakeling van de VGC of de inlassing van zogenaamde Brusselparagrafen in regelgeving.

De Brusseltoets wil een hulpmiddel zijn om in toekomstige regelgeving voldoende aandacht te hebben voor Brussel. Dit beleidsinstrument mag geen bijkomende administratieve overlast betekenen, maar moet in de eerste plaats dienen als een leidraad. Daarom wordt de Brusseltoets in de reguleringssimpactanalyse (RIA) geïntegreerd. Het spreekt voor zich dat de Brusseltoets voor regelgeving die gemeenschapsmateries betreft uitgebreider zal zijn, hoewel er ook bij gewestmateries doorwerking naar Brussel mogelijk is.

De Vlaamse regelgeving zal dankzij de Brusseltoets een grotere coherentie, doeltreffendheid en uitvoerbaarheid bereiken. Het betrachten van een grotere gelijke behandeling van de Vlamingen in Vlaanderen en Brussel mag evenwel niet leiden tot een al te grote ongelijke behandeling van de Brusselaars onderling. Een gedifferentieerd beleid in Brussel draagt bij tot een grotere keuzevrijheid en kwaliteit van de initiatieven, maar mag niet tot doel hebben een deel van de Brusselaars uit te sluiten van bepaalde voorzieningen. Het Vlaams beleid voor Brussel moet ook worden gezien als een uitnodiging aan andere beleidsactoren om hun inspanningen in Brussel op te voeren.

OD 1.2 - Het verticale Brusselbeleid van de Vlaamse Regering doelgericht ontwikkelen

Binnen het Brusselbeleid is er ruimte voor rechtstreekse (ondersteuning van) initiatieven vanwege de Vlaamse Gemeenschap in Brussel. Daartoe werd het begrotingsprogramma AG in de Vlaamse begroting ingeschreven, dat door de Vlaamse minister van Brussel wordt aangestuurd. In 2009 werd zodoende een bedrag van 59 miljoen euro in Brussel geïnvesteerd. Deze initiatieven zijn een uiting van de prioriteiten van de Vlaamse Regering, verhogen de betrokkenheid, en zorgen ervoor dat de Vlaamse Gemeenschap in haar hoofdstad Brussel merkbaar aanwezig is. Deze prioriteiten worden waar nodig bijgesteld op basis van de uitkomst van het kerntakendebat met de VGC. Het Vlaams Brusselfonds blijft een belangrijk, aanvullend instrument om ook op langere termijn een coherent Brusselbeleid te ontplooien.

Het Vlaams Brusselfonds

Het Vlaams Brusselfonds werd in 2001 opgericht ten voordele van de Vlaamse Brusselaars als compensatie voor de afschaffing van het kijk- en luistergeld in Vlaanderen. Nadat het kijk- en luistergeld ook in Brussel werd afgeschaft, werd het Vlaams Brusselfonds geheroriënteerd naar een impulsfonds voor de financiering van een brede waaier van projecten en initiatieven rond welzijn, cultuur en onderwijs.

Het gaat om een financieringssysteem waarvan het financiële voordeel alleen nuttig is voor wie gebruik maakt van de Vlaamse instellingen en voorzieningen of kan worden opgevat als een projectmatige, partiële en/of eenmalige subsidie voor de betrokken instelling. Het gaat om projecten die de uitbouw of versterking van een gemeenschapsinstelling of –voorziening beogen. De meest recente voorbeelden zijn onder meer de woonzorgzones, het Kenniscentrum Woonzorg, Muntpunt, Pro Medicis en Zorgnet.

De decretale opdrachtingsomschrijving van het Vlaams Brusselfonds laat interferenties met de functioneel bevoegde beleidsdomeinen toe. De financiering van projecten en initiatieven die gelieerd zijn aan een gemeenschapsbevoegdheid van een ander lid van de Vlaamse Regering en ook vanuit die bevoegdheid kunnen worden gefinancierd, wordt geregeld met een protocol dat met het betrokken beleidsdomein wordt afgesloten. Ook in de toekomst moeten projecten en initiatieven die coherent zijn met het inclusief gemeenschapsbeleid voor Brussel en die het netwerk van Vlaamse gemeenschapsvoorzieningen in de hoofdstad versterken, complementair kunnen worden ondersteund via het Vlaams Brusselfonds.

Ik zal er op toezien dat de middelen van het fonds worden aangewend als een aanvulling bij het reguliere beleid en niet worden gebruikt ter vermindering van de budgettaire inspanningen op de reguliere begroting van de onderscheiden gemeenschapsdomeinen. Het Fonds doet ook geen afbreuk aan de toetsnormen van het reguliere beleid: gemeenschapsinvesteringen een hoofdstad waardig, toepassing van de Brusselnorm voor beleidsmaatregelen op een lokale of regionale schaal, behoud van de Brusselnormen voor onderwijs,... Het is dus niet de bedoeling initiatieven ten aanzien van Brussel die kaderen in het reguliere beleid te verhalen op het Brusselfonds.

De mogelijke toekenning van middelen zal strikter gekoppeld worden aan de werkingscriteria die inherent zijn aan de betrokken beleidssector of - in het geval van de financiering van gemeenschapsinfrastructuur - aan de infrastructurele voorwaarden die normaliter door een subsidiërende overheid worden opgelegd.

Er zal ook een analyse worden gemaakt van het regelgevingskader en bevoegdheidskader van het Vlaams Brusselfonds, met als doel het ondersteuningskader van dit verticale Brusselbeleid overzichtelijker te maken. Hierbij gaat ook aandacht uit naar het bepalen van duidelijke, afgebakende toepassingsdomein(en) en uitvoeringscriteria om de tegemoetkomingen of budgettaire inspanningen vanuit het Vlaams Brusselfonds te concretiseren.

De uitbouw van een bijkomend administratief personeelskader en de installatie van een afzonderlijk geïntegreerde boekhouding voor de werking en het beheer van het fonds zijn slechts verantwoord indien er geen discrepantie ontstaat tussen het in te zetten personeelskader en werkmiddelen enerzijds en de via het fonds te bereiken beleidsoutput anderzijds.

Convenanten met nominatieve organisaties

Meerjarige convenants zijn het instrumentarium waarmee de subsidiëring van de organisaties die nominatim in de begroting zijn opgenomen, wordt geregeld. De huidige convenants lopen af op 31 december 2009 en moeten bijgevolg worden vernieuwd voor de periode 2010-2014. Voor sommige van die organisaties zal het aanhouden van de formulering van de huidige versie van de convenant niet volstaan vanwege de gewijzigde beleidsopties voor hun sector. Daarom zal in enkele gevallen - bijvoorbeeld de Vlaams-Brusselse mediapartners en BRIO - de opdrachtingsomschrijving en operationele en financiële modaliteiten van de convenant worden bijgesteld.

Subsidie lijn met aandacht voor hoofdstedelijke projecten en impulsbeleid

Met subsidies aan tijdelijke, kwaliteitsvolle en vernieuwende projecten wordt gepoogd de band tussen Vlaanderen en Brussel aan te halen en de positieve beeldvorming over Brussel te verhogen. De inhoudelijke beoordelingscriteria van de subsidie lijn - bijvoorbeeld het hoofdstedelijke, grootstedelijke en publieke karakter van de projecten - zullen worden aangescherpt.

Er zal worden onderzocht hoe de projectsubsidies en de structurele werkingssubsidies van bepaalde organisaties zich onderling verhouden om daar waar mogelijk jaarlijks terugkerende projecten te kunnen integreren in de gewone werking van de organisatie. Wat de gesubsidieerde Brusselse zomerevenementen betreft, zal een langetermijnvisie worden ontwikkeld, rekening houdend met elementen als eigenheid, nood aan verbreding, leefbaarheid en concurrentie van en met grote commerciële festivals.

Het succes van het impulsbeleid binnen de subsidie lijn zal worden verbeterd door te focussen op nieuwe projecten waarvan de organisatoren al van bij de aanvraag trachten om de toekomstperspectieven, zowel inhoudelijk als financieel, te consolideren.

OD 1.3 - Zorgen voor een wetenschappelijke onderbouw van het beleid

Brussel is institutioneel een erg complexe stad, waar vele beleidsactoren elkaar kruisen, waaronder de Vlaamse overheid. We willen een volwaardige interuniversitaire steunpuntwerking uitbouwen met een beleidsvoorbereidende taak, zodat de Vlaamse overheid goed gedocumenteerd en beslagen op het terrein komt.

Tijdens de vorige legislatuur werd ernaar gestreefd het wetenschappelijk, multidisciplinair onderzoek over Brussel te optimaliseren door de oprichting van een interuniversitair onderzoeks- en documentatiecentrum. In dat licht werd het Brussels Informatie-, Documentatie- en Onderzoekscentrum (BRIO) opgericht, dat zich in eerste instantie toelegde op de aanmaak van de website www.briobrusseel.be, die op systematische wijze wetenschappelijk onderzoek, beleidsinformatie, publicaties en statistieken over Brussel verzamelt. Op dit ogenblik is de werking van BRIO fysiek en beheersmatig ingebed in de Vrije Universiteit Brussel, wat als gevolg heeft dat het onderzoekscentrum vaak als een exclusieve aangelegenheid van deze universiteit wordt gepercipieerd. Aan het begin van de huidige legislatuur zal – in samenspraak met de VGC - de werking van BRIO grondig worden doorgelicht (beheers- en beleidsmatig) met het oog op de ontplooiing van een volwaardige interuniversitaire steunpuntwerking met een belangrijke beleidsvoorbereidende taak. Het periodiek opvolgingsonderzoek naar de evolutie van het taalgebruik in Brussel en de Vlaamse rand (Taalbarometer 3) wordt aangevuld met een specifiek luik naar de relatie tussen taal en identiteit.

Ik zal ook initiatief nemen om de gespreide kennis over Brussel op te lijsten om zo eveneens een virtueel kenniscentrum uit te bouwen. Deze kennis bevindt zich naast BRIO ook bij o.a. de meet- en weetcel van de VGC, de stadsmonitoring van het Brusselse Gewest en het Vlaamse stedenbeleid en de hogescholen en universiteiten.

OD 1.4 - Een permanente dialoog met het middenveld organiseren

De vele organisaties uit het brede middenveld die in Brussel actief zijn, worden bij het beleid betrokken. Het Brusselse middenveld is de vinger aan de pols van de Brusselse samenleving. In de stedelijke dynamiek van de Brusselse civiele maatschappij spelen Nederlandstalige organisaties vaak een toonaangevende rol.

Om een Vlaams beleid voor Brussel uit te stippelen is het daarom nuttig het middenveld in al zijn verscheidenheid te raadplegen.

Ik ben ervan overtuigd dat overleg met het Brusselse middenveld een verrijking zal zijn voor de beleidsplanning van de Vlaamse Overheid voor Brussel. Deze dialoog zal de ontwikkeling van een strategische visie op de uitoefening van de gemeenschapsbevoegdheden in Brussel inspireren.

OD 1.5 - Een sterke partner zijn bij de armoedebestrijding in Brussel

Aangezien de armoedeproblematiek zich in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest scherper stelt dan in de andere landsdelen wil ik met de Vlaamse minister voor Armoede bekijken welke impulsen het armoedebeleid van de Vlaamse Regering kan geven in de strijd tegen armoede in Brussel. Brussel is de jonge stad van het land en dus stel ik kinderen in armoede voorop als de voornaamste doelgroep. Ik verwijs hiervoor naar de beleidsnota Armoede.

SD 2 - Brussel voor Vlaanderen: leren uit de grootstedelijke ervaring en inspelen op de internationale functie

Door haar investeringen in de Brusselse samenleving zorgt de Vlaamse Overheid voor een expertise-opbouw die ook in de rest van Vlaanderen kan worden toegepast en grijpt ze kansen om Vlaanderen in dit kruispunt van Europa internationaal te verknopen en te profileren.

Brussel is de hoofdstad van Vlaanderen en Europa. In deze grootstedelijke regio manifesteren maatschappelijke evoluties en problematieken zich vaak eerder dan in andere Vlaamse steden en gemeenten. Brussel is in dat opzicht een laboratorium voor Vlaanderen.

Brussel is ook een poort op de wereld voor Vlaanderen. Brussel heeft als Europese hoofdstad een sterke mondiale dimensie. Door Brussel te ondersteunen in zijn positionering als draaischijf en centraal knooppunt van Europa wordt de rol van Vlaanderen als centrale Europese regio versterkt en kan Vlaanderen zich profileren ten aanzien van de aanwezige internationale gemeenschap.

SD 3 - Vlaanderen in Brussel: sterk verankerd blijven

De Vlaamse Gemeenschap is sterk verankerd in Brussel. De Vlaamse Gemeenschap wil een sterke partner blijven in het onderwijs, de zorgsector, het cultuurleven en het medialandschap van Brussel. Die Vlaamse aanwezigheid getuigt van een grote betrokkenheid, maar vraagt ook om de nodige zorg zodat iedereen zich thuis voelt in de hoofdstad.

OD 3.1 - Het Nederlandstalige netwerk in Brussel als basispartner voor het beleid beschouwen

Doorheen de jaren werd het Nederlandstalige netwerk in Brussel door de Vlaamse Overheid en de Vlaamse Gemeenschapscommissie stevig uitgebouwd. Er zijn trouwens niet enkel de Nederlandstalige inwoners van de stad, maar ook de vele pendelaars die overdag in Brussel werken.

Het Nederlandstalige netwerk in Brussel kiest voor interculturele samenwerking. Brussel onthaalt en integreert, is het punt waar Nederlandstaligen en Franstaligen samenwerken en elkaar ontmoeten. Dit Nederlandstalige netwerk kent een groot aantal voorzieningen op vlak van onderwijs, cultuur, welzijn,

jeugd, sport en media. Niet alleen Brusselse Vlamingen, maar ook heel wat Brusselaars met andere culturele wortels maken er op een vanzelfsprekende wijze gebruik van.

Vanuit die realiteit werkt de Vlaamse Gemeenschap samen met andere bevolkingsgroepen aan een leefbare stad, waarin wederzijdse interesse wordt betoond in respect voor elkaars eigenheid. Die aandacht voor culturele diversiteit vormt een belangrijke draad van het Vlaamse beleid in Brussel.

OD 3.2 - “Wonen waar je werkt” in de praktijk omzetten

De Vlaamse Regering wenst te onderzoeken welk beleid ze kan voeren om beroepskrachten in knelpuntberoepen en Vlaamse ambtenaren te stimuleren om in Brussel te komen wonen.

Muntpunt wordt een belangrijke en zichtbare communicatiepartner om Brussel als woonstad te promoten. Het ligt in de verwachting dat de Vlaamse Gemeenschapscommissie als partner in dit project de databank en campagnes “Wonen in Brussel” in Muntpunt zal integreren.

Harde maatregelen op het vlak van huisvesting beperken zich op dit ogenblik tot vzw Quartier Latin, die een dertigtal flats in eigen beheer aan betaalbare prijzen verhuurt aan Brusselse jong afgestudeerden, met een voorrang voor zij die aan de slag willen gaan in de onderwijs-, welzijns- of gezondheidssector.

Ik zal laten onderzoeken of het praktisch, logistiek en financieel haalbaar is om dat systeem verder uit te breiden en de prioriteiten (beperkt) te heroriënteren ten voordele van de werknemers in knelpuntberoepen dan wel of er alternatieve investeringsmechanismen moeten worden ontwikkeld. De Vlaamse ambtenaren die in Brussel willen komen wonen, kunnen als een specifieke doelgroep in bovenvermelde problematiek worden meegenomen nadat daar een beleidsmatige input vanuit de Vlaamse minister bevoegd voor bestuurszaken aan is voorafgegaan.

OD 3.3 - Het imago van Vlaanderen en Vlamingen in Brussel verbeteren

Het imago van Vlaanderen en de Vlaamse Gemeenschap in Brussel is niet altijd positief, net zomin als het imago van Brussel in Vlaanderen. Het komt er voor de Vlaamse Gemeenschap op aan zich binnen de meertalige context Brussel op een gepaste wijze te tonen. Zo kan de Vlaamse Gemeenschap zich door samenwerking en betrokkenheid profileren als een positieve partner in het Brussels grootstedelijk project.

De beproefde hefboomen voor het bijsturen van het negatieve Vlaamse imago zijn het succes van het Nederlandstalig onderwijs en de grote vraag naar taallessen Nederlands. Het Nederlands wordt vooral met positieve elementen geassocieerd en gaat er in Brussel sterk op vooruit, maar het begrip “Vlaams” vindt er steeds moeilijker zijn plaats.

Ik wil deze legislatuur het begrip “Vlaams” in Brussel een positieve bijklank meegeven. Dit doen we door Vlaanderen te tonen aan de hand van goede, herkenbare projecten, en minder op basis van slogans en campagnes.

In overleg met communicatie-experten en in samenspraak met de Vlaamse Gemeenschapscommissie wil ik een label ontwikkelen voor het Nederlandstalige netwerk in Brussel, dat een positieve connotatie realiseert bij de Vlaamse inbreng in Brussel, naar het voorbeeld van het bestaande label “N” van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. De impliciete boodschap van het label zou kunnen zijn dat, telkens je dit symbool ergens ziet, je bij deze instelling of organisatie in het Nederlands terecht kan.

SD 4 - Brussel in Vlaanderen: de banden aanhalen

Brussel blijkt bij een deel van de Vlamingen niet geliefd te zijn. En dat is spijtig. Want wie Brussel goed kent, weet dat deze stad veel te bieden heeft. Ik zal dan ook samen met een heel aantal Brusselaars en Brusselliefhebbers een ambassadeursrol opnemen om Brussel aan Vlaanderen te tonen en te vertellen.

OD 4.1 - Brussel behouden als hoofdstad van Vlaanderen

Brussel is de hoofdstad van Vlaanderen, en wordt in het Vlaamse regeerakkoord ook bevestigd in die rol. De wederzijdse band van Vlaanderen in Brussel en van Brussel in Vlaanderen blijft een rode draad doorheen het Brusselbeleid van de Vlaamse Regering. Het aanhalen en versterken van deze band is een permanente opdracht voor de Vlaamse Gemeenschap.

Dit engagement wordt voluit ingevuld aan de hand van de gemeenschapsbevoegdheden en flankerende maatregelen. De vraag vanuit het middenveld en sociaal-politieke actoren naar een engagement op het vlak van bijvoorbeeld jeugdwerkloosheid, urbanisatie, wijkontwikkeling ed. botsen echter het institutionele kader.

OD 4.2 - De 11-juli-viering in Brussel positioneren en vernieuwen

Een jaarlijkse hoogdag voor de Vlaamse Gemeenschap in Brussel is het het 11-julifeest “de Gulden Ontsporing” op en rond de Grote Markt in Brussel. Met dit evenement plaatst de Vlaamse Gemeenschap haar hoofdstad extra in de kijker. De Gulden Ontsporing moet het slotfeest zijn en het orgelpunt vormen van de officiële viering van onze feestdag in Brussel en Vlaanderen. Tegelijk wordt het project ook zo ingevuld dat het een positieve en constructieve boodschap geeft naar de anderstalige gemeenschappen in Brussel.

Ik voorzie een solide omkadering (inhoudelijk, budgettair, organisatorisch, promotioneel) zodat Vlaams-Brusselse actoren evenals regionale als nationale media mee participeren in de organisatie van dit evenement. De VRT moet als Vlaamse openbare omroep haar communicatieve en informatieve rol in verband met De Gulden Ontsporing absoluut vervullen.

OD 4.3 - Het imago van Brussel in Vlaanderen en bij Vlamingen verbeteren

Een heel aantal Vlamingen toont geen interesse in zijn hoofdstad en beschouwt Brussel als een lelijke, grauwe, onveilige, saaie en bureaucratische stad, waar je nog steeds niet overal in het Nederlands terecht kan. Maar wie Brussel wel goed kent, ervaart Brussel op een andere, positievere of toch minstens meer genuanceerde manier.

Ik wil dan ook werk maken van effectieve strategieën die het beeld van Brussel bij de Vlamingen kunnen verbeteren. Ik ben ervan overtuigd dat we dit kunnen doen met goede projecten, door in Vlaanderen de dingen te tonen en te delen die Brussel goed kan en goed doet. Dit kan van erg verschillende aard zijn: kwaliteitsvolle artistieke producties uit Brussel tonen in Vlaanderen, sociaal-culturele methodieken met een Brusselse ervaring multipliceren in Vlaanderen, prikkelende lezingen over Brussel, structurele of projectmatige verbindingen leggen tussen Brussel en andere Vlaamse steden (vb. Oostende, Aalst,...). Ook wil ik werk maken van een project waarbij uitgeweken Brusselaars ambassadeurs worden van Brussel in Vlaanderen en waarbij wordt ingespeeld op de linken die vele Vlamingen op een of ander manier toch hebben met Brussel (er werken, familie hebben die er woont of studeert,...).

Ik wil de Brusselse middenveldorganisaties oproepen na te denken hoe zulke projecten concreet kunnen worden opgezet en zo met verenigde krachten hun thuisstad te vertellen aan Vlaanderen.

Deze acties moeten ook begeleid worden door een actief onthaalbeleid voor Vlamingen in Brussel via Muntpunt. Projecten met een sociaal-educatieve, sociaal-culturele of cultuurtoeristische dynamiek, waarmee Vlamingen naar Brussel worden gebracht om er op een kwaliteitsvolle manier kennis te maken met hun hoofdstad, zullen worden gestimuleerd. Hierbij wordt ook gestreefd naar synergieën tussen verschillende initiatieven om de slagkracht ervan te verhogen.

Bovendien is er ook nood aan reflectie over de relatie tussen Vlaanderen en Brussel, met inbegrip van de thema's Brussel als hoofdstad van Vlaanderen, de relatie tussen Brussel en de Vlaamse Rand en de positie van de Brusselse Vlamingen zowel in Brussel als in Vlaanderen. Het lijkt me best indien dit gesprek ten gronde met het middenveld en met experts uit zowel Vlaanderen als Brussel wordt gevoerd, en dit in een serene, gedepolitiseerde context. Dergelijk gesprek levert ongetwijfeld nieuwe inzichten voor de toekomst. Met betrekking tot de VGC en de Vlaamse Gemeenschap worden de reeds bestaande kanalen en structuren in functie van regelmatig overleg, ook op het niveau van het parlement (de reeds bestaande samenwerkingscommissie) geactiveerd.

SD 5 - Het Nederlands in Brussel: positief omgaan met taal

Het Nederlands is vanuit professioneel, sociaal of educatief perspectief een troef voor alle Brusselaars. Daarom zorg ik er voor dat het Nederlands merkbaar aanwezig is in Brussel, als een waardevol onderdeel van een meertalige, internationale stad die openstaat voor nieuwkomers en internationale gasten. We geven zoveel mogelijk mensen de kans hun taalvaardigheid in het Nederlands te verbeteren.

OD 5.1 - De waardering voor het Nederlands in Brussel stimuleren

De talenrijkdom van Brussel is enorm en een steeds grotere troef voor deze kleine wereldstad. Tegelijk wint het Nederlands ook aan belang in Brussel, en groeit het begrip dat de kennis van het Nederlands nuttig en wenselijk is voor elke Brusselaar en nodig is voor wie een job zoekt in Brussel of Vlaanderen. Het positieve taalpromotiebeleid van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel werpt zijn vruchten af.

Uit onderzoek van de Taalbarometer blijkt dat steeds meer personen Nederlands praten in de Brusselse publieke ruimte. De kennis van het Nederlands bij Brusselse jongvolwassenen stijgt en alle cursussen Nederlands zitten vol. Jaarlijks zoeken ongeveer 15.000 anderstaligen via het Huis van het Nederlands een cursus Nederlands.

Het verhogen van de kennis van het Nederlands bij de Brusselaars en van hun Nederlandse taalvaardigheid vormt een belangrijk speerpunt van het Vlaamse Brusselbeleid. Daarbij zal niet enkel aandacht gaan naar het "nut" van de taal, maar ook naar het verhogen van de emotionele verbondenheid met de taal (Nederlands als knuffeltaal).

Ik wil op basis van een dieper onderzoek naar de taalidentiteit en –beleving van de inwoners van Brussel nagaan op welke communicatieve wijze het Vlaamse Brusselbeleid en de inspanningen ter bevordering van de kennis van het Nederlands kunnen verbeterd worden. Via een wetenschappelijk verantwoorde Taalbarometer zullen we het gebruik en de perceptie van het Nederlands in Brussel in het oog houden en de nodige acties ondernemen. Hierbij is er bijzondere aandacht voor nieuwkomers en de Europese en internationale rol van Brussel.

Bij BRIO is een onderzoek in de maak naar “De relatie tussen taal en identiteit. De plaats van het Nederlands en Vlaams als element in de identiteitsvorming van de Brusselaars”. De basis van dit onderzoek werd gevormd door een parlementaire vraag naar de relatie tussen de participatie van niet-Nederlandstaligen aan het Nederlandstalig onderwijs enerzijds en een eventuele voorkeur voor Vlaamse lijsten of kandidaten anderzijds. Vertrekkende van deze vraag wordt het onderzoek verbreed naar de relatie tussen Nederlandstaligen en niet-Nederlandstaligen die gebruik maken van de dienstverlening van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel en ‘potentiële’ gebruikers van deze dienstverlening en de plaats die het Nederlands als taal of het Vlaams als ‘gemeenschapsaspect’ inneemt als referentiepunt in hun dagelijks leven. De bedoeling van dit voorstel is tweërlei: enerzijds een analyse maken van de relatie tussen taal en identiteit bij Nederlandstaligen en diegenen die het voorwerp zijn van het beleid van de Vlaamse overheid in Brussel en/of diegenen die van haar diensten en infrastructuur gebruik maken, anderzijds op basis van de resultaten van dit onderzoek komen tot een compacte module die dan in de volgende Taalbarometer kan worden geïncorporeerd.

OD 5.2 - Een positief taalpromotiebeleid voeren

Het Huis van het Nederlands is de ambassadeur van het Nederlands in Brussel. Om de meertaligheid en de positie van het Nederlands in Brussel te garanderen, zal ik het Huis van het Nederlands in Brussel verder ten volle ondersteunen, in samenwerking met de Vlaamse minister bevoegd voor inburgering.

Rekening houdende met de resultaten van de Taalbarometer, verdient het aanbeveling in de eerste plaats vanuit de functionaliteit van het Nederlands te vertrekken. Het beheersen van het Nederlands versterkt in de eerste plaats de (arbeidsmarkt)positie van de anderstalige Brusselaar. Die pragmatische visie wordt ook gehanteerd door het Brusselse Huis van het Nederlands. Sinds de oprichting van het Huis van het Nederlands Brussel in 2003 is het Huis uitgegroeid tot een vaste waarde in de hoofdstad. De aantallen cursisten NT2 in Brussel zijn spectaculair gestegen hoewel er in Brussel geen verplichting is om Nederlands te kennen, anders dan in Vlaanderen waar binnen het inburgeringsbeleid en de sociale wooncode wel dergelijke verplichtingen aanwezig zijn.

De Brusselse anderstalige start dus aan een cursus Nederlands vanuit een intrinsieke motivatie. Die motivatie wordt aangewakkerd en versterkt door de functionele insteek die het Huis van het Nederlands Brussel hanteert inzake de promotie van het Nederlands. Bij elke taalpromotionele actie of project vertrekt het Huis vanuit de meerwaarde die meertaligheid (en meer bepaald het Nederlands) biedt aan de Brusselaar vanuit professioneel, sociaal of educatief perspectief.

Tijdens de komende legislatuur staan een aantal plannen op stapel in verband met taalpromotie:

- Het verder uitwerken van specifieke acties rond het aanleren en verbeteren van de kennis van het Nederlands gericht op beroepssectoren, waarbij de beeldvorming rond meertaligheid in Brussel versterkt wordt (bijvoorbeeld lessen Nederlands en oefenmomenten voor onthaalpersoneel van Brusselse culturele instellingen, winkeliers, ...);
- De Brusselse anderstaligen laten kennis maken met het Nederlandstalige sociaal-culturele aanbod. Hiervoor zal in samenwerking met Muntpunt, de jaarlijkse en succesvolle *Bijt in Brussel*-dag worden gecontinueerd;
- Nederlandstalige organisaties en individuen bewust maken van het belang van een consequent gebruik van toegankelijk Nederlands om anderstaligen de kans te geven hun Nederlands ook in de praktijk in Brussel te gebruiken.

Naast de traditionele groepen die het Huis van het Nederlands bereikt, zal ik ook specifiek inzetten op taalpromotionele acties naar de sociaaleconomisch sterkere groepen zoals expats en hoger opgeleide Frans- en anderstaligen. Ik onderzoek ook de opportuniteit van een zichtbaarheids campagne rond NT2

in Brussel gericht naar het hoger onderwijs en van een bewustmakingscampagne naar de pendelaars en de Brusselaars rond de meerwaarde van meertaligheid in de stad.

Naast deze specifieke opdrachten rond taalpromotie wil ik het Huis van het Nederlands ook een positie laten bekleden als expertisecentrum rond meertaligheid in Brussel, vertrekkende van het Nederlands. Belangrijk hierbij is dat het onderzoek Taalbarometer (2000 en 2006, VUB) in 2012 opnieuw wordt uitgevoerd onder auspiciën van het Huis van het Nederlands Brussel.

Intussen wordt de Vlaamse Rand geconfronteerd met een toenemende instroom van anderstaligen. Het Huis van het Nederlands Brussel - ervaringsdeskundig in het functioneren in een meertalige omgeving - zal met het Huis van het Nederlands Vlaams-Brabant en vzw De Rand een samenwerking opzetten voor de uitwisseling en bundeling van competenties op het vlak van NT2.

OD 5.3 - Gratis taallessen Nederlands aanbieden

In 2007 werd door een nieuw decreet met betrekking tot het volwassenenonderwijs de algemene vrijstelling van inschrijvingsgeld voor lessen Nederlands als tweede taal bij CVO's in heel Vlaanderen afgeschaft. Sindsdien moeten de cursisten bovenop de administratieve kosten 0,50 euro per lesuur betalen. In Vlaanderen komen verschillende categorieën in aanmerking komen voor een gedeeltelijke of volledige vrijstelling, bijvoorbeeld leefloners, werkzoekenden of inburgeraars. In Brussel is de zaak complexer. Zo is een cursus inburgering bijvoorbeeld niet verplicht. Daardoor komen procentueel minder cursisten in aanmerking voor een vrijstelling in vergelijking met de rest van Vlaanderen. Ook de samenwerking met sommige besturen met het oog op het verkrijgen van vrijstellingsattesten, verloopt soms moeizaam in Brussel.

Door de vorige Vlaams minister van Brussel werd daarom gezocht naar een structurele oplossing om te voorkomen dat de huidige 15.000 NT2-cursisten moeten betalen en daardoor eventueel zouden afhaken. Vanaf het schooljaar 2008-2009 werd op terugkerende basis 440.000 euro voorzien om alle NT2-lessen in Brussel gratis te maken voor mensen die in de hoofdstad gedomicilieerd zijn. Het soms zonder succes verzamelen van vrijstellingsattesten behoort dus definitief tot het verleden. Deze maatregel kadert volledig in de ruimere beleidsvisie rond taalpromotie om zoveel mogelijk Brusselaars in contact te brengen met het Nederlands. Leren van Nederlands moet worden gezien als een basisrecht. De drempels worden daarom zo laag mogelijk gehouden. Met deze sociale maatregel wil ik er blijven voor zorgen dat iedereen Nederlands kan leren.

OD 5.4 - Een correcte toepassing van de taalwetgeving

De correcte toepassing van de taalwetgeving is in het belang van iedereen en vermijdt frustraties. De Vlaamse Overheid wil burgers, ondernemingen en overheden in binnen- en buitenland op actieve en laagdrempelige wijze bijstaan bij vragen of problemen op het gebied van taalwetgeving. Bij systematische overtredingen van de taalwetgeving zal sneller actie worden ondernemen en zal ik andere actoren aanspreken op hun verantwoordelijkheid.

Brussel is officieel een tweetalig gebied. Het staat dus buiten kijf dat de federale, gewestelijke en gemeentelijke overheidsdiensten en hun medewerkers de Brusselaar en de bezoeker in zowel het Nederlands als het Frans moet kunnen verder helpen. Ik zal er in het kader van hun toezichtfunctie bij de Brusselse Hoofdstedelijke Regering op aandringen dat de taalwetten binnen de Brusselse administraties strikt worden nageleefd. In dit kader vraagt de Vlaamse Regering de Brusselse Hoofdstedelijke Regering om overleg over de correcte naleving van de taalwetgeving in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Uiteraard wil ik ook binnen het eigen Brusselbeleid het Nederlandstalig karakter vrijwaren.

Toch wil ik in de eerste plaats kiezen voor een positieve benadering van de taalproblemen. Indien het gebruik van het Nederlands enkel wordt gezien als een wettelijke verplichting en niet als een middel voor sociale en culturele ontmoeting, dreigt onze taal in een negatief daglicht te komen staan. De voordelen van het gebruik van het Nederlands, als onderdeel van een klantvriendelijke en tolerante dienstverlening, wordt in de verf gezet.

Bestaande pijnpunten, zoals het taalgebruik in de Brusselse ziekenhuizen en in de gemeentebesturen, verdienen bijzondere aandacht. Het afdwingen van het Nederlands is een sociale noodzaak die alle inwoners van Brussel ten goede komt. Vanuit haar bevoegdheden zal de Vlaamse Regering initiatieven nemen om een inhaalbeweging te ondersteunen. Voortdurende overtreding van de taalwetten zullen aangekaart worden op het Overlegcomité.

De Vlaamse Regering wil, naast het versterken van het Nederlands, ook werk maken van een open, meertalig en grootstedelijk onthaal-, promotie- en communicatiebeleid, via de uitbouw van het communicatiehuis Muntpunt en via een prioritair partnerschap met de Vlaams-Brusselse media. Het gebruik van andere talen, naast het Nederlands, is slechts mogelijk als dit een integratiebevorderend effect heeft, overeenkomstig de adviezen van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht. De Vlaamse Gemeenschap, die niet als enige overheid optreedt in Brussel, heeft er immers alle belang bij haar activiteiten te kunnen voorstellen aan alle Brusselaars. Wie zich welkom voelt, zal ook gemotiveerd zijn het Nederlands te leren.

Iedereen met vragen of klachten over de toepassing van de taalwetgeving in Brussel én Vlaanderen kan sinds 2002 terecht bij het Steunpunt Taalwetwijzer. Dit initiatief heeft een viervoudig doel:

- het ontsluiten en verspreiden van informatie,
- een dossiergebonden doorverwijsfunctie,
- een beperkte begeleidingsfunctie bij klachten,
- het verwerken van taalklachten in verband met de Brusselse ziekenhuizen.

De actieve voorlichting verloopt via een website en een brochure met vragen en antwoorden. De opgebouwde expertise zal via aangepaste communicatie nog verder ter beschikking worden gesteld naar specifieke doelgroepen. Particulieren, ondernemingen en overheden zitten immers met verschillende vragen. De bekendheid van het Steunpunt Taalwetwijzer dient met regelmatige campagnes te worden ondersteund.

De passieve voorlichting wordt gerealiseerd via de Vlaamse Infolijn en een e-mailadres. Daarbij dient te worden opgemerkt dat niet alle contacten niet het gevolg zijn van een klacht, maar dat de complexiteit van de taalwetgeving ertoe leidt dat particulieren en organisaties vooraf willen weten hoe de vork in de steel ziet. Ook veel overheden, van gemeentebesturen tot de federale overheid, zitten met vragen over de toepassing van de taalwetgeving.

Het Steunpunt Taalwetwijzer speelt dus een preventieve rol ten aanzien van mogelijke taalconflicten. Uit de jaarverslagen van het Steunpunt Taalwetwijzer blijkt dat het initiatief voldoet aan een reële nood. Ongeveer een kwart van de dossiers heeft een band met Brussel. De meeste vragen gaan over het gebruik van de talen in bestuurszaken. Het laagdrempelige en informele karakter van de Taalwetwijzer ligt mee aan de oorzaak van het succes en dient daarom te worden gewaarborgd.

Toch komt het Steunpunt Taalwetwijzer ook in contact met dossiers waarbij een actievere opvolging nuttig zou zijn. Dit is het geval als er sprake is van systematische overtredingen van de taalwetgeving in een bepaalde sector. Het Steunpunt Taalwetwijzer heeft in dat geval een signaalfunctie. Indien blijkt dat binnen een bepaalde sector het aantal klachten toeneemt, moet een striktere begeleiding en registratie worden overwogen. De Taalwetwijzer volgt vragen om informatie of advies actiever op, zodat zijn adviesverlenende functie wordt uitgebreid tot een vorm van juridische ondersteuning.

SD 6 - Samenwerking in Brussel: zoveel mogelijk werken aan synergiën

Samenwerking is dé sleutel voor de toekomst van Brussel. In een stad waar meerdere culturen samenleven en verschillende overheden (gedeelde) bevoegdheden uitoefenen zijn overleg en samenspraak noodzakelijk. De Vlaamse Gemeenschap stimuleert daarom allerlei vormen van samenwerking die richting geven aan de toekomst van Brussel en waarin Nederlandstaligen zich engageren. Ze werkt ook zelf aan een structureel overleg met de VGC en met de andere overheden in Brussel.

OD 6.1 - Het lokale Brusselbeleid van de Vlaamse Gemeenschapscommissie als prioritaire partner beschouwen

We wensen een slagkrachtig en coherent Vlaams beleid in Brussel te voeren. We streven naar een betere rol- en bevoegdheidsverdeling tussen de Vlaamse overheid en de Vlaamse Gemeenschapscommissie, die we als een prioritaire partner beschouwen.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) blijft de prioritaire partner in Brussel voor de Vlaamse Regering in het kader van haar Brusselbeleid. De rol van de VGC en haar verhouding tot de Vlaamse Gemeenschap is doorheen de jaren echter niet steeds even duidelijk geweest. Soms lijkt de VGC als een plaatsvervangend gemeentelijk of provinciaal bestuur op te treden, terwijl op andere ogenblikken de VGC vooral optreedt als bemiddelaar tussen de Vlaamse Gemeenschap enerzijds en de Brusselse gemeenten of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest anderzijds. Sinds de staatshervorming van 2001 zijn de politieke instellingen in Brussel ook grondig hertekend met een nieuwe dynamiek tot gevolg.

Vlaanderen wil in het kader van het streven naar een slagkrachtige overheid de bestuurlijke drukte verminderen via een interne staatshervorming. Binnen het Vlaams Gewest komt de klemtoon te liggen op de gemeenten aan de ene kant en de Vlaamse Overheid aan de andere. De toepassing van het subsidiariteitsbeginsel is in Brussel echter geen evidentie, net omdat de bestuurlijke inrichting binnen Brussel zelf grotendeels buiten het bereik ligt van de Vlaamse Gemeenschap. De positie van de VGC tegenover de Vlaamse Regering dient te worden uitgeklaard, terwijl de VGC ook binnen de Brusselse context een eigen plaats moet krijgen. Met de VGC zullen op basis van een kerntakendebat klare afspraken worden gemaakt over de rol, de opdracht en de financiering van elk in functie van een partnerschap. Zo krijgt de Vlaamse aanwezigheid in Brussel een duidelijker profiel.

De samenwerking tussen de Vlaamse beleidsactoren in Brussel krijgt opnieuw een structureel karakter. In opvolging van de Gemengde Ambtelijke Commissie (1995-1999), komt er een gemengde Task Force Brussel met de functioneel bevoegde Vlaamse ambtenaren van de departementen en agentschappen enerzijds en ambtenaren van de VGC anderzijds onder leiding van een secretaris-generaal van de Vlaamse Overheid. Deze Task Force Brussel is een overlegstructuur waarbinnen informatie-uitwisseling plaatsvindt en formele afspraken kunnen worden gemaakt. Deze Task Force Brussel zal zowel specifieke thema's (onderwijs, welzijn & gezondheid, cultuur) als domeinoverschrijdende onderwerpen aanpakken.

Binnen de Task Force Brussel wordt via permanente monitoring gewaakt over de toepassing van de Brusselnorm en de Brusseltoets. Accurate financiële gegevens voor een budgettaire analyse en actieve betrokkenheid van de verschillende departementen en agentschappen zijn daarom een must. Via overleg kan de Task Force Brussel anticiperen op kansen, maar ook op probleempunten die bij de realisatie bij het Brusselbeleid kunnen ontstaan. De voorbereiding van dit overleg gebeurt op basis van documenten die door beide administraties worden opgesteld. Binnen de Task Force Brussel kan zo tussen de verschillende administraties een sfeer van vertrouwen en samenwerking ontstaan. De voorstellen tot structurele verbetering van de samenwerking van deze Task Force Brussel worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering en het College van de VGC. Om de drie maanden brengt de Task Force Brussel verslag uit aan mij.

Ook op het politieke niveau is nader overleg nodig. De Vlaamse minister van Brussel neemt deel aan de vergaderingen van het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. De Vlaamse Regering wil op basis van de concrete bevindingen op het ambtelijke niveau over de wisselwerking tussen de verschillende beleidsniveaus het gesprek aangaan met VGC over de wederzijdse verantwoordelijkheden. Het partnerschapidee staat hierbij centraal. Voor het voeren van dit kerntakendebat wordt een traject van overleg voorgesteld tussen de politieke vertegenwoordigers van de VGC en de Vlaamse Regering. Over dit overleg zal worden teruggekoppeld naar het Vlaams Parlement en de Raad van de VGC. Het kerntakendebat dient uit te monden in een protocol van afspraken op lange termijn tussen de Vlaamse Regering en de VGC.

Dit kerntakendebat heeft tot doel om tussen de Vlaamse Overheid en de Vlaamse Gemeenschapscommissie tot een betere rol- en bevoegdheidsverdeling te komen. In het kerntakendebat staan voor de Vlaamse Regering drie vragen centraal. Vooreerst moet er worden uitgemaakt waarvoor de (Vlaamse) overheden in Brussel eindverantwoordelijkheid wensen te dragen. Vervolgens moet zij zich de vraag stellen of die taken door de Vlaamse Overheid zelf, dan wel door een ander bestuur of private partners kunnen worden uitgevoerd. Tot slot stelt zich de vraag welkbestuursniveau het best de eindverantwoordelijkheid krijgt voor een bepaalde taak. Het vermijden van samenlopende bevoegdheden staat interbestuurlijke samenwerking niet in de weg. Een geïntegreerd beleid is het mikpunt. Ook de financiering van de VGC en haar initiatieven komen hierbij ter sprake.

OD 6.2 - Een gemeenschappelijk Brusselbeleid via samenwerking tussen overheden mogelijk maken

De samenwerking tussen het Vlaamse en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest verloopt niet altijd optimaal. We willen daaraan tegemoet komen door het uitbouwen van een sociaal-economische belangengemeenschap Brussel-Vlaanderen met focus op overleg, kennisuitwisseling en langetermijnplanning om grensoverschrijdende uitdagingen aan te pakken.

Het Brusselbeleid van de Vlaamse Regering zou niet compleet zijn zonder ook een blik over de institutionele muurtjes te werpen. Brussel is immers niet alleen het actieterrein van de Vlaamse Gemeenschap. De Franse Gemeenschap is er evenwaardig bevoegd. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest geeft in grote mate invulling aan het stedelijke beleid. Bovendien is Brussel het politieke beslissingscentrum van het federale België en de Europese Unie. De zorg voor Brussel in haar meervoudige rol is dus een gedeelde verantwoordelijkheid.

De Brusselse realiteit houdt ook niet op aan de grondwettelijk vastgelegde grenzen. Het Brusselbeleid moet dus ook rekening houden met effecten voor de omgeving van Brussel en omgekeerd. Met de Vlaamse minister van de Vlaamse Rand wil ik daarom zoeken naar een grotere synergie tussen het Brusselbeleid en het beleid voor de Vlaamse Rand, bijvoorbeeld op het vlak van cultuurpromotie.

Er ontbreekt een meer globale benadering van Brussel. Het gebrek aan samenwerking tussen de verschillende overheden in en rond Brussel is een extra moeilijkheid. Het maximaal uitoefenen van de eigen bevoegdheden impliceert immers ook het maximaal zoeken naar samenwerkingsverbanden die de effectiviteit van de eigen beleidsacties kunnen versterken. De focus moet op overleg, kennisuitwisseling en langetermijnplanning komen te liggen. De samenwerking tussen Vlaanderen en Brussel voor de gewestmateries wordt versterkt in het bijzonder op het vlak van mobiliteit, ruimtelijke ordening en werk. De sociaaleconomische belangengemeenschap Brussel-Vlaanderen moet structureel versterkt en uitgebouwd worden. Dat kan gebeuren in het kader van een breed samenwerkingsplatform tussen Vlaanderen en Brussel, waarbij niets verandert aan de grenzen of aan de eigen bevoegdheden van de betrokken overheden, maar waarbij er op een gestructureerde wijze wordt samengewerkt rond

concrete projecten. Ik zal deelnemen aan de ontwikkeling van een samenwerkingsmodel rond Brussel, waarvoor onder impuls en coördinatie van de Minister-President een aanzet zal gegeven worden.

Verder moet ook worden onderzocht hoe 'Brussel' als merk, zowel in toeristische zin als in haar rol van diplomatiek en economisch centrum, kan worden uitgespeeld via een gecoördineerde vorm van promotie, city marketing en city imaging.

SD 7 - Intercultureel Brussel: een intercultureel samenlevingsproject voor Brussel mee mogelijk maken

Brussel staat voor de uitdaging en dwingende en dringende opgave om vanuit haar multiculturele realiteit een intercultureel samenlevingsproject te ontwikkelen. Dat een kosmopolitische grootstad als Brussel een laboratorium van het samenleven is, valt echter niet meer te betwisten, met alle voor- en nadelen vandien. Het komt er op aan de voordelen te stimuleren en de nadelen te verminderen.

Daarom wil ik vanuit mijn coördinatierol voor het Vlaamse beleid in Brussel in overleg treden met de Franse Gemeenschap en met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om in nauw overleg en samenwerking creatieve, effectieve en geëngageerde oplossingen te zoeken om de verschillende culturen in Brussel te laten samenleven. Dit gebeurt vanuit de overtuiging dat de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap een positieve rol te spelen hebben in het multiculturele Brussel.

Het Vlaamse netwerk in Brussel kiest voor openheid en interculturele samenwerking. Niet alleen Brusselse Vlamingen, maar ook heel wat Brusselaars met andere culturele wortels maken er gebruik van. Die aandacht voor diversiteit en interculturaliteit werkt niet zozeer categoriaal, maar wil vooral (participatie)kansen verhogen en bruggen slaan via het "gewone" netwerk (horizontaal beleid).

OD 7.1 - Diversiteit en interculturaliteit als horizontaal thema voor het beleid behandelen

De klemtoon op interculturaliteit en diversiteit loopt als een rode draad doorheen het Vlaamse beleid in Brussel. Dat beleid erkent en beklemtoont de rijkdom van een samenleving met verschillende culturen in een sfeer van wederzijds respect en begrip. Het is gekoppeld aan de positie van het Nederlands in de hoofdstad. De Vlaamse Gemeenschap wil bewust haar verantwoordelijkheid opnemen ten aanzien van het Nederlands in Brussel maar eveneens uitgaan van de rijkdom en de kracht van een diverse samenleving. De Vlaamse Gemeenschap reikt uitdrukkelijk de hand naar de etnisch-culturele minderheden in Brussel, die worden aangemoedigd een actieve rol te spelen binnen onze gemeenschap en ons netwerk. De Brusselse Nederlandstalige scholen kunnen model staan voor een geslaagde interculturele aanpak. Ze vormen vaak een afspiegeling van de Brusselse bevolking. De klassen zijn kleurrijk en divers. De Vlaamse overheid investeert zwaar in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel, opdat elk kind evenveel kansen zou krijgen.

Via een uitgesproken inclusieve aanpak wil ik dat in alle initiatieven die ik vanuit mijn Brusselbeleid neem of steun, gepaste aandacht naar diversiteit en interculturaliteit uitgaat. Het is een langetermijnbeleid dat op vanzelfsprekende wijze de rijkdom van een samenleving met verschillende culturen in een sfeer van wederzijds respect en begrip erkent en beklemtoont.

OD 7.2 - Kwaliteitsvolle interculturele projecten stimuleren

Vaak botsen allochtone organisaties die initiatieven opzetten op hun te geringe kennis van het Nederlands en op een te beperkt netwerk binnen de Vlaamse Gemeenschap. De kwaliteit van de ingediende projecten is daardoor op papier vaak ondermaats. Remediëren kan alvast door gericht taalonderwijs, waar het Huis van het Nederlands de rol van draaischijf vervult. Muntpunt zal waardevolle projecten van allochtone verenigingen op communicatief vlak en qua netwerkvorming ondersteunen. De volkshogeschool Citizenne organiseert cursussen voor zelforganisaties, waarin financiële en administratieve regelgeving aan bod komt.

De projectsubsidies die de Vlaamse overheid verleent aan projecten die de band tussen Vlaanderen en Brussel versterken worden sinds 2006 mee beoordeeld op hun aandacht voor interculturaliteit. In het communicatieplan moeten de subsidieaanvragers steeds aangeven welke inspanningen worden geleverd om het interculturele aspect van het project te bezorgen. Projecten die het interculturele samenleven in de stad bevorderen, krijgen voorrang mits ze kwaliteitsvol zijn en haalbare en operationele doelstellingen vooropstellen en integrerend werken voor een brede doelgroep.

Het interculturele beleid werkt niet zozeer categoriaal, maar wil vooral (participatie)kansen verhogen en bruggen slaan via het gewone beleid. Voor de sectoren cultuur, jeugd en sport werd tijdens de vorige legislatuur reeds een “Actieplan interculturaliseren” opgesteld. Brussel - lappendeken van bevolkingsgroepen en caleidoscoop van culturen - vormt de ideale biotoop om elementen uit dat actieplan in de praktijk om te zetten. Ik zal hierover overleg plegen met mijn collega-ministers van Cultuur en Sport.

Thematische werkdomeinen

SD 8 - Media, communicatie en city imaging: de actualiteit over, informatie in en het imago van Brussel kenbaar maken

Communicatie en informatie zijn essentiële elementen van een samenleving. In een complexe, meertalige omgeving als Brussel is informatieverspreiding moeilijk, wordt informatie vaak niet algemeen gedeeld en zijn er veel communicatiekanalen. Dit leidt tot een situatie waarin het moeilijk is om het geheel aan informatie te zenden en te ontvangen, maar evenzeer moeilijk om deel informatie bekend te maken of te vinden. De Vlaamse Overheid ondersteunt daarom actief een aantal media, informatie- en communicatie-initiatieven die nieuws en informatie verspreiden over het Nederlandstalige gemeenschapsleven en andere gemeenschappen in Brussel, over nuttige initiatieven voor de burger en over het stadsleven in Brussel.

OD 8.1 - Synergieën ontwikkelen tussen de Vlaams-Brusselse media

De Vlaamse Overheid ondersteunt de Vlaams-Brusselse media: de regionale stadskrant Brussel Deze Week, de regionale radiozender FM Brussel, de regionale televisiezender tvbrussel.

Ik wil de verdere uitbouw van brusselnieuws.be tot een interactieve, hedendaagse nieuwswebsite mogelijk maken. Brusselnieuws.be moet zo het speerpunt van het nieuws in Brussel worden, en beschouw ik voortaan, dus als de volwaardige vierde Vlaams-Brusselse mediapartner (nietgetenstaande de huidige organisatorische inbedding ervan binnen de vzw Brussel Deze Week).

De crossmediale samenwerking tussen deze vier mediapartners wordt organisatorisch, bestuurlijk en inhoudelijk versterkt in een Vlaams-Brussels Mediaplatform. De ontwikkeling van dat mediaplatform moet leiden tot een logistieke en inhoudelijke versterking van de vier mediapartners, een grotere specialisatie op vlak van politieke en maatschappelijk-culturele berichtgeving, een beter bereik en een effectievere en directere zakelijke aansturing. De verschillende media behouden bij deze samenwerkingsoperatie echter wel hun eigen merk en mediums specifieke werking.

Deze media gebruiken het Nederlands als voornaamste communicatietaal maar worden aangespoord om samenwerkingsverbanden te ontwikkelen met anderstalige media in Brussel. De vier mediapartners worden belangrijke partners bij de realisatie van de communicatie-opdrachten van Muntpunt.

Er staat een groot kwantitatief en kwalitatief publieks- en bereiksonderzoek van de vier mediapartners op stapel, waarbij wordt vertrokken van de noden en wensen van het (doel)publiek.

OD 8.2 - Muntpunt uitbouwen als hedendaagse verblijfsbibliotheek en hoofdstedelijk informatiecentrum

Muntpunt, tot voor kort gekend onder de werktitel “Vlaams Communicatiehuis Brussel” en onder te brengen in het Monnaiehuis op het Muntplein, wordt het vlaggenschip in de versterking en promotie van het Vlaams-Brusselse netwerk. De Vlaamse Gemeenschap voert in Brussel en vanuit Muntpunt een open, meertalig en grootstedelijk onthaal-, promotie- en communicatiebeleid met hoofdstedelijke uitstraling. Het Muntpunt richt zich daarbij tot alle bewoners en alle fysieke en digitale gebruikers en bezoekers van Brussel.

Muntpunt is het resultaat van een interbestuurlijk samenwerkingsverband waarbij de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie de handen in elkaar slaan en hun kennis en expertise delen. Die geïntegreerde aanpak biedt (schaal)voordelen die niet kunnen worden verkregen wanneer beide overheden afzonderlijk, met eigen personeel en eigen middelen de opdrachten die worden toevertrouwd aan Muntpunt zouden uitvoeren.

De gemeenschappelijke kernopdracht van de Hoofdstedelijke Openbare Bibliotheek (HOB) en Onthaal en Promotie Brussel (OPB) als informatieaanbieder en –bemiddelaar worden in Muntpunt geïntegreerd.

Muntpunt moet uitgroeien tot een bekend en gekend hoofdstedelijk centrum voor informatie over en promotie van de Vlaamse Gemeenschap en de verschillende Vlaamse en Brusselse instellingen, organisaties, voorzieningen en evenementen. Muntpunt heeft een ambitieus opdrachtenpakket naar een verscheiden publiek. Muntpunt richt zich zowel naar Vlamingen uit de hoofdstad als uit de rest van Vlaanderen, alsook naar alle bezoekers, gebruikers en bewoners van de hoofdstad.

Muntpunt combineert een moderne, grootstedelijke verblijfsbibliotheek met een laagdrempelige informatiebemiddelingsrol op het vlak van onder meer onderwijs, cultuur, welzijn en toerisme. Voor deze domeinen gebeurt dit in overleg met de bevoegde minister.

Muntpunt is dus een fysiek knooppunt van Vlaamse gemeenschapsvoorzieningen in Brussel met vertakkingen naar plaatselijke actoren en verknoping met andere regionale actoren. Om hierop daadkrachtig en efficiënt in te spelen zal Muntpunt de andere spelers identificeren en ermee in netwerk te treden. Zij zijn namelijk de sleutel om het aanbod effectief af te stemmen op de reële behoeften van de klanten en van de doelgroepen.

Muntpunt wordt een extern verzelfstandigd agentschap (EVA), aangestuurd door de Vlaamse overheid en de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Twee derde van de leden in de beheersorganen worden voorgedragen door de Vlaamse Gemeenschap. Het resterende derde zal worden voorgedragen door de Vlaamse Gemeenschapscommissie. De oprichting ervan is voorzien in het voorjaar van 2010.

De verbouwingen in het voormalige Monnaie House starten begin 2010. De opening van Muntpunt is voorzien voor eind 2011.

OD 8.3 - Een efficiënte cultuurcommunicatie bewerkstelligen voor het Brusselse culturele aanbod

Op vlak van geïntegreerde cultuurcommunicatie hinkt Brussel achterop ten opzichte van andere cultuursteden. Zo vraagt de Brusselse cultuursector sinds jaar en dag om de krachten te bundelen die verschillende organisaties en subsidiënten totnogtoe voor verschillende gelijkaardige cultuurcommunicatieinstrumenten hebben ingezet. De cultuursector wordt hierin bijgetreden door het expertisecentrum en steunpunt Cultuurnet Vlaanderen.

Vanuit de Vlaamse Gemeenschap zijn de AGENDA van Brussel Deze Week en de website uitinbrussel.be van Onthaal en Promotie Brussel (OPB) logische partners en mijn inziens de meest gereede partijen om dergelijk doel mee te helpen realiseren. Ik zal onderzoeken en met deze en andere relevante partners - zowel uit de publieke als de privésector - overleggen hoe op een pragmatische wijze werk kan worden gemaakt van één enkel cultuuragenda-magazine dat gratis en meertalig wekelijks wordt gepubliceerd en verspreid, in combinatie met één enkele cultuuragenda-site voor Brussel in verschillende taalversies. Deze instrumenten dienen zich te profileren vanuit één merk, dat door de verschillende spelers (media, toeristische balies,..) wordt gehanteerd. Hiervoor werk ik samen met de minister bevoegd voor cultuur.

OD 8.4 - Selectief promotiecampagnes voeren ter ondersteuning van het Vlaams Brusselbeleid

In de periode die nog rest tot de opening van Muntpunt zullen er meerdere communicatieacties rond de diverse sleutelmomenten in het projecttraject op touw worden gezet. In de laatste fase vóór de opening volgt een brede promotiecampagne naar alle doelgroepen, zowel in Brussel als Vlaanderen.

Sinds 2002 bestaat het Steunpunt Taalwetwijzer. Na een paar perioden van onderbreking in de werking, draait het Steunpunt Taalwetwijzer opnieuw op volle kracht. Omdat het succes van de dienstverlening erg afhankelijk is van de bekendmaking ervan, zal er een nieuwe promotiecampagne worden gelanceerd. Ook rond de website www.zorgzoeker.be, die de Nederlandskundige eerstelijnszorgverleners in Brussel voor het grote publiek toegankelijk maakt, zal op gepaste tijdstippen worden gecommuniceerd.

De noodzaak aan andere campagnes zal worden bepaald door de mate waarin vanuit het beleid kan of moet worden ingespeeld op de actualiteit. De promotionele ondersteuning of flankering van nieuwe impulsen of initiatieven van de vaste partners in het Vlaams Brusselbeleid zal op een verantwoorde, zorgvuldige en selectieve manier worden aangepakt.

Een specifiek aandachtspunt is de rol die televisiefeuilletons kunnen spelen voor de city marketing en city imaging van Brussel. Ik wil pertinente en kwalitatieve voorstellen op dit vlak financieel ondersteunen. Ook zal ik het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vragen om via hun Brussels Filmfonds initiatieven te ondersteunen die Brussel op de Vlaamse televisiezenders brengen.

SD 9 - Welzijn en gezondheid: een zorgaanbod verzekeren met aandacht voor Nederlandskundige voorzieningen

Nederlandstalige Brusselaars die daarvoor kiezen, moeten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor zorg steeds in het Nederlands terecht kunnen.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft een tekort aan zorg in het Nederlands. Het Brusselbeleid is op dat vlak een impulsbeleid, dat, in nauwe samenwerking met het reguliere beleid van de Vlaamse Gemeenschap enerzijds en met het operationele beleid van de Vlaamse Gemeenschapscommissie anderzijds op de volgende terreinen een rol wil spelen:

- het kwantificeren van de vraag;
- het ontwikkelen van instrumenten om de kwaliteit van het aanbod te meten;
- het afstemmen van de vraag op het aanbod;
- het ontwikkelen en initiëren van een zorgaanbod op maat van een grootstedelijke en meertalige omgeving;
- de ondersteuning van initiatiefnemers;
- schaalvergroting en zichtbaarheid;
- inbedding in het reguliere Vlaamse Welzijns- en Gezondheidsbeleid.

De engagementen van de voorbije legislatuur zullen maximaal uitgevoerd worden. Nieuwe initiatieven zullen kaderen binnen bovenstaande krijtlijnen.

OD 9.1 - Zorg voor kinderen en jongeren verder uitbouwen

Kinderopvang

Via BRIO werd tussen 2005 en 2007 het aanbod aan gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde kinderopvang getoetst aan de 300.000 norm, waaruit een klein tekort aan gesubsidieerde plaatsen werd vastgesteld en een “overaanbod” aan niet-gesubsidieerd aanbod. Volgens de versterkte Brusselnorm, waarbij 30 % van de Brusselse bevolking als doelpubliek vooropgesteld wordt, kan het tekort aan gesubsidieerde opvangplaatsen geraamd worden op 520. Van het niet-gesubsidieerde aanbod blijkt het grootste deel in de feiten Franstalig te zijn. In de grootstedelijke context van Brussel blijkt het niet evident om flexibele kinderopvang te organiseren. Ondanks de oproep tot projecten vanuit de Vlaamse Gemeenschap is het aanbod nog steeds ondermaats. Daarom willen we werken aan de coördinatie van de flexibele en occasionele kinderopvang door o.a. de erkenning van een gemandateerde voorziening.

De volgende legislatuur wil ik met de Vlaamse minister van Welzijn inzetten op:

- het realiseren van een voorafname voor Brussel wanneer er uitbreidingsbudget beschikbaar is voor de kinderopvang, waar mogelijk gekoppeld aan voorzieningen van Neerlandstalige basisscholen
- het gebruik van het Nederlands in de Brusselse kinderdagopvang en al dan niet specifieke voorwaarden om in Brussel een attest van toezicht te verkrijgen, worden opgenomen in het nieuwe kaderdecreet inzake voorschoolse kinderopvang, dat door mijn collega bevoegd voor Welzijn, in overleg met mij, zal uitgewerkt worden in deze legislatuur
- het in kaart brengen van de nood aan flexibele kinderopvang in 2010 met het oog op passende maatregelen

Bijzondere jeugdzorg en geestelijke gezondheidszorg

Het Nederlandstalig onderwijs in Brussel wordt geconfronteerd met problematisch spijbelgedrag, met een verhoogde schooluitval en met een grote etnisch-culturele diversiteit binnen de leerlingenpopulatie. Deze kenmerken stellen specifieke eisen op het vlak van bijzondere jeugdzorg en

geestelijke gezondheidszorg. Een bijzondere aandacht in Brussel moet dan ook gaan naar een voldoende en aangepast aanbod.

- Bij de bevoegde minister wil ik pleiten voor een terugkeer naar een afzonderlijk comité voor Bijzondere Jeugdzorg Brussel, dat weliswaar op vlak van preventie blijft samenwerken met het Comité Halle-Vilvoorde
- Ik wil in 2010 investeren in het objectiveren van de vraag naar en de instroom in Nederlandstalige geestelijke gezondheidszorg voor minderjarigen, zowel kwantitatief als kwalitatief. Met de minister van Welzijn zal ik daaruit in volgende beleidsbrieven voorstellen formuleren.
- In het raamakkoord dat de minister van Welzijn wenst af te sluiten met Justitie vraag ik aandacht voor de speciale situatie van Brusselse minderjarigen in een problematische opvoedingssituatie of die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd, en voor de nood aan overleg hierover met de Franse Gemeenschap

OD 9.2 - Meer aandacht hebben voor personen met een handicap

Ik wil in de loop van deze legislatuur in Brussel een antenne uitbouwen van Enter vzw, het Vlaams Expertisecentrum Toegankelijkheid, en dat als een regionaal steunpunt voor toegankelijkheid van gemeenschapsgebouwen, voorzieningen en organisaties voor personen met een handicap.

OD 9.3 - Zorg voor senioren blijven vernieuwen

De aanzet voor de ontwikkeling van woonzorgzones in Brussel werd in 2004 gegeven met een onderzoek van het Seniorencentrum dat resulteerde in een conceptnota “Een Vlaams woon- en zorgcentrum in Brussel”, en uiteindelijk in een “Masterplan Woonzorgzones Brussel”, goedgekeurd door de vorige Vlaamse Regering op 23 november 2007. Daarin ligt de nadruk op het langer zelfstandig thuis wonen van senioren en de versterking van de thuiszorg.

Parallel daarmee wordt geïnvesteerd in de (uit)bouw van rust- en verzorgingstehuizen en/of andere voorzieningen als lokale dienstencentra, centra kortverblijf of dagverzorgingscentra. Het Masterplan deelt het tweetalig gebied Brussel-hoofdstad op in 33 woonzorgzones die op hun beurt subzones zijn van de negen bestaande zones van het Lokaal Sociaal Beleid. Er is een lopend project in Sint-Jans-Molenbeek en op stapel staande projecten in de gemeenten Schaarbeek, Neder-over-Heembeek, Ganshoren, Oudergem, Evere, Brussel en Anderlecht.

Tussen het concept van de woonzorgzones en de uitvoering ervan in Brussel staan een aantal institutionele en praktische bezwaren in de weg. Behalve een geringe uitbouw van een aanbod aan zorgwoningen, die strikt genomen niet voorbehouden kunnen worden voor Nederlandstaligen, blijft de uitvoering van het concept van de woonzorgzones immers beperkt tot het uitbouwen van voorzieningen. Ik wil dan ook een kritische evaluatie van de geleverde inspanningen, in functie van een zo rationeel mogelijke inzet van mensen en middelen om zoveel mogelijk Nederlandstalige senioren te bereiken. Een heroriëntering van middelen op de gaten in het thuiszorgaanbod in Brussel is een aandachtspunt.

Voor de komende legislatuur wil ik, naast het monitoren van de Brusselnorm, tevens:

- in samenspraak met de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de werking van het Kenniscentrum Woonzorg Brussel evalueren op basis van de opdrachten van de huidige beheersovereenkomst. Op basis daarvan zal ik de opdrachten van het Kenniscentrum consolideren op het vlak van kennisontwikkeling, laboratorium voor vernieuwende zorginitiatieven, ondersteuning van initiatiefnemers en het uitbouwen van lokale netwerken;

- de Nederlandstalige thuiszorg verder in kaart brengen en inzetten op de uitbouw ervan;
- de Nederlandstaligheid van de bicommunautaire instellingen verbeteren door het aanbieden van taallessen en taalcoaching op de werkvloer;
- de spreiding en mobiliteit van het zorgaanbod zelf versterken door te onderzoeken of de erkenning van dienstencentra kan losgekoppeld worden van de beschikbaarheid van exclusieve infrastructuur door ze bijvoorbeeld aan te bieden in gemeenschapscentra of andere beschikbare gemeenschapsinfrastructuur;
- zorgvernieuwing en experimenten stimuleren rond zorg op afstand.

OD 9.4 - Gezondheidsvoorzieningen structureel laten samenwerken

In 2010 mondt het project “gezondheidscoördinatie Brussel” uit in de oprichting van het “Huis voor Gezondheid”, een samenwerkingsstructuur van Nederlandstalige gezondheidsorganisaties in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In eerste instantie maken Pro Medicis Brussel (PMB) en Zorgnet de kern van het Huis voor Gezondheid. Ook het gezondheidsluik van de Brusselse Welzijns- en GezondheidsRaad (BWR) wordt van bij aanvang geïntegreerd.

Het Brussels Overleg Thuiszorg (BOT) wordt wel fysiek ingebed in het huis, maar niet structureel geïntegreerd. Om redenen van erkenning en subsidiëring moet het BOT alsnog een aparte vzw blijven. Op termijn streef ik er ook naar het Lokaal Gezondheidsoverleg Brussel (LOGO) - op dit ogenblik deel uitmakend van de VGC-administratie - te integreren in het Huis voor Gezondheid. Met de Brusselse Huisartsenkring (BHAK) - federaal erkend als Brusselse wachtdienst - zal intens worden samengewerkt, onder andere via vertegenwoordiging in de Raad van Bestuur.

Het Huis voor Gezondheid zal ondersteuning bieden aan zorgverleners en hun organisaties, die in de context van een interculturele hoofdstad toegankelijke en kwalitatieve zorg willen bieden, gesteund op een globale benadering van de patiënt-cliënt. In het bijzonder streeft dit Huis naar een voldoende zorgaanbod voor de kwetsbaren in onze samenleving en voor de Nederlandstaligen in Brussel.

Het Huis voor Gezondheid zal organisatorisch uit vier pijlers bestaan:

- netwerking in de gezondheidszorg versterken
- inter- en multidisciplinaire samenwerking bevorderen
- toegankelijkheid en zichtbaarheid van de Nederlandskundige zorg bevorderen
- aantrekken en behouden van Nederlandskundige zorgverleners

De opdrachten en concrete acties van het Huis voor Gezondheid voor de komende jaren zullen in een driehoeksovereenkomst met de Vlaamse Gemeenschapscommissie verder uitgetekend worden.

SD 10 - Onderwijs en jeugd: de slagkracht en omkadering van het onderwijs verhogen om kinderen en jongeren in de stad maximale ontplooiingskansen te geven

Vanuit het beleidsdomein Brussel worden maatregelen en initiatieven genomen ter flankering van het reguliere onderwijs- en jeugdbeleid van de Vlaamse Gemeenschap. Deze bijkomende impulsen geven het Nederlandstalig onderwijs in Brussel een betere slagkracht en houden rekening met de specificiteit van de Brusselse kinderen en jongeren.

Het Nederlandstalig onderwijs in Brussel is sterk gegroeid door de jaren heen. Deze groei is volledig toe te schrijven aan kinderen uit taalgemengde en anderstalige gezinnen. Die kans tot ontmoeting en vermenging, leidt echter ook tot educatieve afstand. Duizenden kinderen volgen onderwijs in een schooltaal die noch hun omgevingstaal, noch hun thuistaal is. Dit heeft negatieve gevolgen voor de

eigenwaarde van de kinderen, die geen enkele taal tot in de puntjes beheersen. Daar bovenop is er ongenoegen bij de Vlaamse Brusselaars die zich vragen stellen bij de toekomstkansen van hun kinderen en bij de kwaliteit van het onderwijs. Vandaag zoeken ook Franstalige ouders scholen op in de Vlaamse Rand, omdat het aandeel kinderen met het Nederlands als thuistaal te klein is geworden en er onvoldoende kritische massa aanwezig is om taalverwerving op een 'normale wijze' te laten verlopen. Kortom: de draagkracht van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel is overschreden.

Een gerichte uitbreiding is noodzakelijk, maar niet zonder grondig overleg met de andere spelers in het veld en een grondige analyse van de flankerende maatregelen, zonder dewelke nieuwe scholen slechts een ongeleid aanzuigeffect creëren, met alle problemen van dien. De groei van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel moet gepaard gaan met het behoud en de versterking van de kwaliteit van dat onderwijs.

Het mag duidelijk zijn dat de Vlaamse overheid en de Vlaamse Gemeenschapcommissie dit probleem niet alleen de baas kunnen. Een gesprek tussen alle betrokken partners dringt zich op. Ook met de Franse Gemeenschap en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Bijzondere aandacht verdient de tewerkstellingsproblematiek en de link met het bedrijfsleven. Verder wens ik de brug te slaan tussen het Nederlandstalig onderwijs in Brussel, het kunsteducatieve veld en het jeugdwerk. Ook het opzetten van een actief beleid rond ouderwerking in de scholen behoort tot mijn prioriteiten.

OD 10.1 - Het Brusselse luik van het GOK-decreet

Slechts weinig Brusselse scholen hebben een ideale sociale en culturele mix. Om concentratiescholen tegen te gaan en het streven naar een sociale mix en een kritische massa aan Nederlandstalige leerlingen te stimuleren zet ik een project op dat ouders en scholen hiertoe ondersteunt.

Om wachtrijen en kampeertoestanden tegen te gaan zal ik de regels van het huidige inschrijvingsrecht en de bijkomende aanmeldingsprocedure grondig evalueren en zonodig herzien, zodat kwalitatief onderwijs verzekerd kan worden aan alle kinderen van Brusselse Vlamingen.

OD 10.2 - Gerichte uitbreiding van het onderwijsaanbod

Waar de capaciteitsproblemen acuut zijn, zal ik de (potentiële) onderwijsaanbieders vragen een geconcentreerd en concreet voorstel van oplossing te formuleren. Daarin dienen ze overeen te komen hoe ze de capaciteit op korte termijn kunnen vergroten.

Uitbreiding om de uitbreiding vergroot enkel de bestaande problemen van het Nederlandstalige onderwijs in onze hoofdstad. Daarom dringt een breed overleg zich op met alle betrokken partners over het onderwijs in Brussel. Dienen zeker te participeren: de Vlaamse Gemeenschap, de VGC, de Franse Gemeenschap, de Cocof, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de gemeentebesturen, de onderwijsnetten, de vakbonden, AGION en het ruimere middenveld actief in Brussel.

Een goede taalbeheersing is essentieel voor een evenwichtige ontwikkeling van een kind. Het is geweten dat dit een probleem is bij veel opgroeiende Brusselse kinderen en jongeren. Daarom moet in het licht van de capaciteitsuitbreiding een volledig Nederlandstalige schoolloopbaan kunnen aangeboden worden voor deze Brusselse jongeren. Dat begint bij de kinderopvang en de kleuterklas. Daarom zal ik toezien op een gevoelige uitbreiding van de capaciteit in de Nederlandstalige kinderopvang in de hoofdstad.

Ik wil de talenkennis nog versterken en het talenonderwijs al aan jonge kinderen aanbieden. Daarom moeten de eindtermen vreemde talen worden doorgelicht en moeten ze ambitieuzer worden

geformuleerd. Projecten rond het gebruik van vreemde talen in zaakvakken worden verder uitgebouwd, op voorwaarde van een gunstige evaluatie van de lopende projecten. Bij de evaluatie van de Brusselse projecten zal er in het bijzonder over gewaakt worden dat het Nederlandstalig karakter van het Nederlandstalig onderwijs behouden blijft en versterkt wordt.

OD 10.3 - Initiatieven brede school ondersteunen

Er wordt gewerkt aan een goeie ondersteuning voor scholen om zich beter in te bedden in de buurt. Idealiter is het lokale bestuur de draaischijf van de brede scholen. Er wordt ook een link gelegd met de buitenschoolse kinderopvang.

Het versterken van een naschools vrijetijdsaanbod in het Nederlands is de sleutel tot succes van de nodige uitbreiding. Zonder adequaat naschools aanbod is deze uitbreiding gedoemd tot mislukken en zorgt ze voor de aantasting van de kwaliteit van het Nederlandstalig onderwijs in de hoofdstad.

Ik denk daarbij aan culturele organisaties, gemeenschapscentra, organisaties uit het jeugdwerk en kunsteducatieve organisaties en hun intermediaire structuren. De meeste van hen doen inspanningen om anderstaligen te bereiken, maar soms missen ze de knowhow om onnodige taaldrempels te vermijden en actieve taalgebruikskansen te creëren. Het Huis van het Nederlands zal hen daarbij helpen.

OD 10.4 - Mondiale, interculturele en burgerschapsvorming versterken

Een open en respectvolle houding tegenover mensen uit andere culturen is essentieel om volwaardig deel uit te kunnen maken van een steeds meer aan verandering onderhevige samenleving. Wanneer kinderen van jongsaf de positieve kracht van verandering en diversiteit leren kennen en ermee leren omgaan en in te zetten verhogen hun slaagkansen in hun latere beroepsloopbaan. Het Brusselse onderwijs speelt hierin maximaal zijn troeven uit en werkt hiervoor samen met de hiertoe aangewezen partners. Ook het jeugdwerk speelt hierin een rol die ik zal ondersteunen.

Vooraf in grote steden is het belangrijk op te merken dat het onderwijs niet alleen een plaats is waar kinderen en jongeren klaargestoomd worden voor de arbeidsmarkt. Door middel van het onderwijs kunnen we kinderen helpen “burger” te leren worden. Hiertoe worden specifieke acties genomen in samenwerking met de scholen, jeugdwerk en het brede Brusselse middenveld.

OD 10.5 - Brussel als studentenstad promoten

De aanwezigheid van een sterk, aantrekkelijk en creatief Nederlandstalig hoger onderwijs in de hoofdstad is van groot strategisch belang voor Vlaanderen. Ik zal inspanningen leveren om Brussel uit te bouwen en te promoten als studentenstad en ondersteun via flankerende maatregelen de slagkracht van het hoger onderwijs in de hoofdstad. De huidige partners in dit beleid zijn Quartier Latin vzw en Vlaams Overlegplatform Hoger Onderwijs in Brussel vzw (VLOPHOB).

De attractiviteit en zichtbaarheid van de instellingen van het Brussels hoger onderwijs moeten geoptimaliseerd worden. Hiertoe worden de bestaande maatregelen en betrokken organisaties geëvalueerd en waar nuttig geheroriënteerd.

OD 10.6 - Zorgen dat kinderen en jongeren zich thuis of kind aan huis voelen in Brussel

Vanuit het beleidsdomein Brussel wordt een initiatief genomen om klassen uit het hele Vlaamse land kennis te laten maken met onze hoofdstad, via onder meer de formule van stadsklassen. Samenwerking is hier vereist tussen scholen uit Brussel en Vlaanderen, jeugdherbergen en andere logeerplekken voor jongeren, het brede jeugdveld en het Brusselse middenveld.

Vanuit het Brusselbeleid van de Vlaamse regering wordt volledige medewerking verleend aan de opmaak van het Vlaams Jeugdbeleidsplan.

Met de Franstalige minister van Jeugd neem ik het initiatief om samen een effectief jeugdbeleidsplan te ontwikkelen op maat van de Brusselse jeugd. Een breed overleg met alle betrokkenen gaat daaraan vooraf.

Van het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie in 2010 wordt gebruik gemaakt om reflectie- en participatieinitiatieven op poten te zetten over en voor kinderen en jongeren in Brussel, de hoofdstad van Europa.

SD 11 - Cultuur en creativiteit: de sterke troeven van de culturele sector blijven uitspelen

Cultuur en creativiteit zijn belangrijke motoren in een stedelijke samenleving. Cultuur is de sterkste en meest solide speler van de Vlaamse aanwezigheid in de hoofdstad. Ik wil bewaren wat goed is, vernieuwende, originele initiatieven oppikken en de samenwerking tussen culturele organisaties van de verschillende gemeenschappen aanmoedigen. Ik streef ook naar samenwerking tussen de gemeenschappen bij het ontwikkelen van het cultuurbeleid.

OD 11.1 - Samenwerking ondersteunen

De voorbije jaren is in de Brusselse culturele sector een constructieve en intense dynamiek van overleg en samenwerking ontstaan, waarbij ook veel aandacht wordt besteed aan de samenwerking tussen culturele initiatieven ondersteund door de Vlaamse en de Franse Gemeenschap. Het overleg in de kunstensector resulteerde in september 2009 in de presentatie van het “Cultuurplan voor Brussel”.

Tijdens deze legislatuur zal ik overleg plegen met de Vlaamse ministers bevoegd voor Cultuur en Toerisme over de realisatie van voorstellen uit dit Cultuurplan. Vanuit mijn coördinatiebevoegdheid Brussel is het aangewezen om met de ministeriële verantwoordelijken gezamenlijk een strategie te ontwikkelen om Brussel als culturenhoofdstad te positioneren.

Bij de toekenning van subsidies aan culturele initiatieven vanuit het beleidsdomein Brussel vormt de ondersteuning van artistieke projecten en samenwerkingsverbanden met een sterke interculturele dimensie een belangrijk aandachtspunt.

OD 11.2 - Vernieuwende culturele en creatieve initiatieven kansen geven

In de subsidiegids “Vlaamse projecten voor Brussel” (b.a. 33.03) is een aparte categorie voorzien voor impulssubsidies met een culturele dynamiek. Impulssubsidies zijn bedoeld om projecten met een experimenteel of vernieuwend karakter tijdelijk te ondersteunen. Beloftevolle initiatieven kunnen tijdelijk structureel worden gesubsidieerd, zodat ze op het complexe Brusselse terrein de mogelijkheid krijgen hun levensvatbaarheid te bewijzen in afwachting van een solide structurele financieringsbasis.

Op die wijze kunnen waardevolle jonge initiatieven in Brussel vaste voet aan de grond krijgen alvorens te worden ingebed in een bestaande regelgeving.

OD 11.3 - Participatiebevorderende initiatieven ondersteunen

Daarnaast kunnen via de subsidielijn “Vlaamse projecten voor Brussel” (b.a. 33.03) ook vernieuwende, originele initiatieven op vlak van participatiebevordering worden ondersteund, die goed in een Brusselse context gedijen door in te spelen op de maatschappelijke labofunctie van Brussel. Deze initiatieven hanteren nieuwe werkvormen of zoeken methodes om cultuur bij een breder of ander publiek te verspreiden.

Bijlage: regelgevingsagenda

Titel van het initiatief (op basis van de lijsten)	Betrokken regelgeving	Eventuele wettelijke deadline	Korte samenvatting van de beleidsdoelstellingen	Te doorlopen fases en timing	RIA	Contactpersoon
Oprichting van een privaatrechtelijke EVA	decreet		<p>Oprichting van een Vlaams communicatiehuis in Brussel met hoofdstedelijke uitstraling en met de volgende doelstellingen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Een ontmoetingsplaats zijn voor mensen en culturen; 2. Een fysiek en virtueel loket organiseren met algemene en thematische informatie over Vlaamse instellingen, organisaties, voorzieningen en evenementen uit Brussel en Vlaanderen op het vlak van onderwijs, cultuur, welzijn & gezondheid en toerisme en bij uitbreiding stadsinformatie over Brussel als woonstad, studentenstad, winkelstad of vrijetijdsstad enz... 3. Een grootstedelijke openbare bibliotheek zijn die via haar collectie-aanbod en dienstverlening toegang biedt tot kennis, informatie, culturele beleving en levenslang leren; 4. te communiceren over kwaliteitsvolle producten en realisaties van de Vlaamse, Brusselse instellingen, organisaties en voorzieningen op het vlak van onderwijs, cultuur, welzijn en gezondheid en toerisme; en ze te promoten 5. Realiseren van de informatieve, communicatieve en promotionele taken met actuele, aan doelgroepen aangepaste instrumenten met een hoge graad van interactiviteit: balie-informatie, brochures, tentoonstellingen, debatten, salons, cursussen, website, digitaal en audiovisueel materiaal,... 6. Een platform zijn van netwerken van Vlaamse gemeenschapsvoorzieningen in Brussel met vertakkingen naar lokale actoren. 	<p>oktober -november 2009</p> <p>IKW VG/VGC</p> <p>Taalkundig en legistiek advies</p> <p>Akkoord IF en begroting</p> <p>Agendering op de Vlaamse regering</p> <p>Januari 2010</p> <p>Advies Raad van State</p> <p>Agendering Vlaamse regering en college VGC</p> <p>Voorjaar 2010</p> <p>Indiening Vlaams Parlement</p>	ja	Ann Steenwinckel